

JIMBO LA MAINE

FAMILIA MTOA HUDUMA ZA UTUNZAJI WA WATOTO KANUNI YA LESENI

**10-148 KANUNI YA SHERIA ZA MAINE
SURA YA 33**

**Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu ya Maine
Ofisi ya Huduma za Watoto na Familia
11 State House Station
Augusta, Maine 04333-0111**

Tarehe ya Kutumika:

**Sehemu za Kawaida za Kiufundi za Kanuni
Tarehe 27 Mei, 2021
Sehemu Kuu Muhimu za Kanuni
Tarehe 27 Mei, 2022**

JEDWALI LA YALIYOMO

SEHEMU YA 1. KAULI YA AZIMIO NA FASILI	1
A. Kauli ya azimio	1
B. Fasili	1
SEHEMU YA 2. MASHARTI NA TARATIBU ZA KUPEWA LESENI	6
A. Kupewa Leseni	6
B. Ustahiki wa Mwombaji	6
C. Ombi	7
D. Uchunguzi wa kina	8
E. Maondoleo	8
F. Aina na urefu wa kipindi cha leseni	8
G. Uongozi	9
SEHEMU YA 3. ADA	13
A. Ada	13
B. Mabadiliko ya leseni	13
SEHEMU YA 4. UKAGUZI NA UCHUNGUZI	14
A. Ukaguzi	14
B. Haki ya kuingia	14
C. Vipengele vya ukaguzi	14
D. Ripoti ya ukaguzi	14
E. Uchunguzi	15
SEHEMU YA 5. REKODI USIMAMIZI NA UHIFADHI	16
A. Rekodi usimamizi	16
B. Kutunga rekodi ghushi	16
C. Ukaguzi wa rekodi	16
D. Rekodi za watoto	16
E. Rekodi za wahudumu	18
F. Wanafamilia	18
G. Rekodi ya uwezo kupita kiasi	18
H. Kutii sheria	18
SEHEMU YA 6. MASHARTI YA KURIPOTI	19
A. Mabadiliko ya watoa huduma	19
B. Ripoti ya lazima ya tuhuma za kuwanyanyasa na/au kuwatelekeza watoto	19
C. Kuripoti kwa Idara matokeo mabaya ya maji ya kunywa	19
D. Kuripoti kuharibika kwa mfumo wa maji machafu	19
E. Kuripoti kuhusu hatua za kisheria	19
F. Arifa nyinginezo	20
G. Hatua za idara kuhusu ripoti	20
SEHEMU YA 7. UWIANO WA WAHUDUMU NA WATOTO, USIMAMIZI NA USTAHIKI	21
A. Watoto wa umri wa chini ya wiki sita	21
B. Watoto wa watoa huduma na wafanyakazi	21
C. Uwiano wa Wahudumu na Watoto	21

D. Usimamizi.....	22
E. Mpango wa kukabiliana na majanga.....	22
F. Ustahiki wa wahudumu.....	23
SEHEMU YA 8. MAFUNZO.....	24
A. Mafunzo ya utangulizi.....	24
B. Mafunzo yanayoendelea.....	24
SEHEMU YA 9. KUWASHAURI WATOTO.....	26
A. Mbinu chanya za kuwashauri watoto.....	26
B. Utekelezaji thabiti na unaofaa wa kanuni za mpango.....	26
C. Mbinu bora za ushauri.....	26
D. Vitendo vibaya.....	26
SEHEMU YA 10. HAKI ZA WATOTO NA WAZAZI.....	28
A. Haki za watoto.....	28
B. Haki za wazazi na walezi wa kisheria wa watoto wanaopokea utunzaji kutoka kwa watoa huduma za utunzaji wa watoto.....	28
SEHEMU YA 11. KURIPOTI KUHUSU KUNYANYASWA AU KUTELEKEZWA KWA WATOTO.....	29
A. Masharti ya kuripoti kuhusu kunyanyaswa au kutelekezwa kwa watoto.....	29
B. Masharti ya mtoa huduma kutoa taarifa.....	29
C. Maagizo yaliyoandikwa ambayo yamewasilishwa.....	29
D. Nambari ya dharura iliyochapishwa	29
SEHEMU YA 12. AFYA NA MATIBABU	30
A. Chanjo.....	30
B. Masharti ya tathmini.....	30
C. Ushauri wa huduma za afya.....	30
D. Ufutiliaji wa kiafya.....	30
E. Kuwatuma Watoto nyumbani wanapouagua.....	31
F. Ugonjwa, majeraha makubwa, matukio na ajali.....	31
G. Msaada wa kwanza.....	31
H. Kutoa dawa.....	31
I. Kunawa mikono.....	32
J. Kuzuia kuhatarishwa na damu na viowevu vya mwili.....	32
K. Taratibu za hali ya dharura.....	32
SEHEMU YA 13. MAJI YA KUNYWA NA MAJI TAKA	33
A. Maji ya Kunywa.....	33
B. Vipimo vya maji vinayyoendelea kila mwaka kwa watoa huduma wenye visima.....	33
C. Vipimo vya maji vya miaka mitano kwa taasisi zenye visima.....	33
D. Mikataba ya maji ya chupa.....	33
E. Maji safi na maji choo.....	34
SEHEMU YA 14. MAZINGIRA NA USALAMA	35
A. Hali ya jumla ya jengo na majengo yaliyo karibu.....	35
B. Wakati wa kucheza nje na shughuli za ndani	36
C. Viwango vya kuridhisha vya madini ya risasi.....	36
D. Monokside ya kaboni	37

E. Kiwangojoto cha jengo.....	37
F. Mwangaza na Usambazaji Hewa.....	37
G. Nafasi ya Chini Zaidi Inayoweza Kutumika.....	38
H. Sehemu za nje za kuchezea.....	38
I. Silaha.....	39
J. Nyenzo, vifaa na vyombo.....	39
K. Samani.....	39
L. Vitanda na matandiko ya watoto.....	40
M. Vyoo.....	41
N. Kutumia nepi/kwenda choo.....	41
O. Wanyama vipenzi.....	42
P. Mazoezi ya kutoroka moto	42
Q. Mpango wa kujandalia jambo la dharura.....	42
SEHEMU YA 15. KUOGELEA NA KUTEMBEA MAJINI.....	43
A. Sera kuhusu shughuli za ndani ya maji na taratibu za usalama.....	43
B. Ruhusa ya wazazi.....	43
C. Sehemu.....	43
D. Kiwango cha chini cha mafunzo na leseni inayohitajika kwa shughuli za maji.....	43
E. Usafi.....	44
F. Ufikiaji wa bwawa.....	44
G. Maandalizi na mazoezi ya kukabiliana na matukio ya dharura.....	44
H. Uwiano wa Wahudumu na Watoto wakati wa shughuli za maji.....	44
I. Mabwawa ya kuogelea.....	44
J. Mabwawa ya nje ya kituo au hifadhi asili za maji.....	45
K. Watoto wasiojua kuogelea.....	45
SEHEMU YA 16. VIFAA VYA VYAKULA NA VYA JIKONI.....	46
A. Vyakula na vitafunio vyenye virutubisho vyote.....	46
B. Kunawa mikono.....	46
C. Mizio.....	46
D. Majukumu ya watoa huduma.....	46
E. Hifadhi ya chakula.....	47
F. Maandalizi ya chakula.....	47
G. Vifaa na vyombo.....	47
H. Vifaa vya jikoni.....	47
SEHEMU YA 17. USAFIRISHAJI.....	49
A. Masharti ya madereva.....	49
B. Uwezo wa gari usiopaswa kukiukwa.....	49
C. Usalama katika magari.....	49
D. Ziara za nyanjani.....	49
SEHEMU YA 18. UTUNZAJI WA WATOTO WACHANGA NA WAKUBWA.....	50
A. Kanuni za ziada za watoa huduma wanaowahudumia watoto.....	50
B. Kukuza mahitaji ya kimaendeleo.....	50
C. Kula.....	50

D. Kulala/kupumzika.....	51
SEHEMU YA 19. UTUNZAJI WA USIKU.....	52
A. Sheria za ziada za utunzaji wa usiku.....	52
B. Utunzaji wa kibinagsi.....	52
C. Vyumba vinavyotumika kulala au kupumzika.....	52
D. Vitanda na matandiko.....	52
E. Uangalizi wakati wa kulala.....	52
SEHEMU YA 20. UTEKELEZAJI, UTUMAJI MAOMBI TENA BAADAYE NA RUFAA.....	53
A. Mamlaka ya Idara ya kutekeleza hatua za kutii sheria.....	53
B. Mpango wa utekelezaji ulioelekezwa.....	53
C. Vikwazo.....	53
D. Leseni yenyenye masharti.....	53
E. Kusitishwa kwa leseni.....	53
F. Rufaa kwa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.....	54
G. Kukataa kutoa au kusasisha leseni.....	54
H. Kubatilishwa.....	54
I. Batili.....	54
J. Haki ya kupata taarifa kuhusu mapungufu ya Mto huduma.....	54
K. Makubaliano ya idhini.....	54
L. Kizuizi cha utumaji maombi tena baada ya kunyimwa au kughairiwa kwa leseni.....	54
M. Ombi la baadaye la leseni kamili.....	54
N. Kutolewa kwa leseni kamili baada ya mapungufu kusahihishwa.....	55
O. Haki ya kukata rufaa.....	55
HISTORIA YA UDHIBITI.....	56

10-148 C.M.R. Sura ya 33

**Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu
Ofisi ya Huduma za Watoto na Familia**

KANUNI YA KUZIPA FAMILIA LESENI YA KUTOA HUDUMA ZA UTUNZAJI WA WATOTO

KAULI YA MUHTASARI

Sheria hii imewekwa ili kudhibiti utoaji leseni kwa familia zinazotoa huduma za utunzaji wa watoto katika Jimbo la Maine, na kulinda afya, usalama na ustawi wa Watoto wanaohudumiwa.

MAMLAKA

Sheria hii imetangazwa chini ya mamlaka ya 22 M.R.S. Ukurasa wa 1661, 1663 na 1673.

TAREHE YA KUTUMIKA

Sheria hii iliondoa sehemu za kiufundi za kawaida za 10-144 C.M.R. Sura ya 33 Kanuni ya Kuzipa Familia Leseni ya Kutoa Huduma za Utunzaji wa Watoto na badala yake kuwekwa mabadiliko ya kiufundi ya kawaida tarehe 27 Mei 2021.

Sheria hii iliondoa sehemu kuu za 10-144 C.M.R. Sura ya 33 Kanuni ya Kuzipa Familia Leseni ya Kutoa Huduma za Utunzaji wa Watoto na badala yake kuwekwa mabadiliko makuu ya kiufundi tarehe 27 Mei 2022.

SEHEMU YA 1. KAULI YA AZIMIO NA FASILI

- A.** **Kauli ya Azimio.** Madhumuni ya sheria hii ni kuweka viwango vya kutoa leseni kwa Familia Watoa Huduma za Utunzaji wa Watoto. Sheria hii imetangazwa kwa mujibu wa 22 M.R.S., Sura ya 1661, 1663 na 1673 na inaeleza masharti ya chini kabisa ya utoaji leseni na uendeshaji wa Familia Watoa Huduma za Utunzaji wa Watoto. Kanuni hiyo inaunga mkono huduma za utunzaji wa watoto zinazokidhi mahitaji ya kisaikolojia na ya ukuaji wa Watoto, huku zikitoa mazingira salama, ulinzi na afya.
- B.** **Fasili.** Kama inavyotumika katika kanuni hii, isipokuwa muktadha ukionyesha vinginevyo, maneno yafuatayo yana maana zifuatazo:
- 1. Dhuluma au Kutelekezwa** ni tishio la afya au ustawi wa Mtoto kutokana na majeraha au uharibifu wa kimwili, kiakili au kihisia, unyanyasaji au dhuluma ya kingono, kunyimwa mahitaji muhimu au kukosa kulindwa dhidi ya mambo haya, ambayo yanafanywa na mtu anayewajibikia Mtoto.
  - 2. Ajali ni** Tukio ambalo husababisha uharibifu au majeraha yanayoonekana (mkwaruzo, alama ya kuumwa, goti lililochubuka, kutolewa kwa huduma ya kwanza, n.k.).
  - 3. Mtu mzima** ni mtu wa umri wa miaka 18 na zaidi.
  - 4. Mwombaji** ni mtu yeoyote anayeomba Leseni chini ya Kanuni hizi.
  - 5. Rekodi ya Mahudhurio** ni orodha ya majina ya Watoto waliopo wenye kila siku.
  - 6. Vichafuzi vya kibayolojia** ni viumbe hai (kama vile bakteria, vimeng'enyaji, kuvu, virusi) au bidhaa zake ambazo zinaweza kuwa hatari kwa afya ya wanyama au binadamu ikiwa atazipumua, kumeza au kufyonza kwa njia nyinginezo mwilini.
  - 7. Mlinzi wa Uokoaji Aliyeidhinishwa** ni mtu aliye na cheti cha sasa cha mbinu za kuokoa maisha kinachotolewa na mwalimu aliyehitimu kutoka shirika linalotambulika baada ya kuhitim kwa mafunzo ya moja kwa moja.
  - 8. Mtoto au Watoto** ni mtu au watu walio chini ya umri wa miaka 13.
  - 9. Kusafisha** ni kuondoa uchafu, vifusi na viowevu vya mwili kwa kusugua na kuosha kwa mchanganyiko wa sabuni na kusuza kwa maji.
  - 10. Makubaliano ya Kibali** ni masharti yaliyoandikwa ambayo Mtoa Huduma atafuata kama masharti ya kupewa leseni.
  - 11. Siku** inamaanisha siku za kalenda, isipokuwa ikifafanuliwa vinginevyo.
  - 12. Idara** ni kitengo ndani ya Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu chenye jukumu la kufanya ukaguzi na kutoa leseni, isipokuwa kama ikibainishwa vinginevyo ndani ya sheria hii.
  - 13. Mwafaka kimaendeleo** ni vitendo, mazingira, vifaa, nyenzo, mawasiliano, maingiliano au shughuli ambazo zinatokana na mahitaji binafsi ya kimwili, kihisia, kijamii na kiakili kwa kila Mtoto anayehudumiwa.
  - 14. Nidhamu** ni kufundisha Watoto kuhusu matarajio, miongozo na kanuni, kudumisha usalama, kukuza uwezo wa kufanya uamuzi bora na kukuza na kudumisha nidhamu binafsi.

- 15. Familia Mtoa Huduma za Utunzaji wa Watoto** ni mtu ambaye hutoa huduma za utunzaji wa watoto katika nyumba ya mtu huyo mara kwa mara, ili kuzingatiwa, kwa Watoto 3 hadi 12 walio chini ya umri wa miaka 13 amba si Watoto wa Mtoa Huduma au amba hawaishi katika nyumba ya Mtoa Huduma husika.
- 16. Hitimisho** ni uamuzi uliofanywa na Mpelelezi wa Nje ya Nyumbani kwa kuzingatia ukweli na ushahidi uliokusanywa wakati wa Uchunguzi ili kuegemeza uamuzi wa mtu anayewajibikia Mtoto, kwa kuzingatia ushahidi, kuhusu Mtoto aliyenyanyaswa au kutelekezwa.
- 17. Safari ya nyanjani** inamaanisha safari yoyote ya kwenda nje ya Majengo ya Mtoa Huduma.
- 18. Nyenzo Hatari** ni bidhaa au kitu chochote (ya kibayolojia, kikemikali, kirediolojia na/au kihalisi), ambayo ina uwezo wa kusababisha madhara kwa binadamu, wanyama au mazingira, yenyewe au kwa kuchanganywa na nyenzo nyinginezo.
- 19. Mwanafamilia** ni mtu ye yeyote anayeishi katika nyumba ya Mwombaji au Mtoa Huduma.
- 20. Tishio la Papo Hapo** ni hali ambayo mtoa huduma amesababisha kwa kutotii sehemu moja au nyangi za sheria hii, au kuna uwezekano wa kusababisha, madhara au matatizo kwa Mtoto, na kunaendelea kuwa na hatari ya papo hapo ya madhara au matatizo isipokuwa hatua za haraka za kurekebisha zichukuliwe.
- 21. Hatari ya Papo Hapo** ni hali ambayo Kituo cha Utunzaji wa Watoto kimesababisha kwa kutotii sehemu moja au nyangi za kanuni hii, au kuna uwezekano wa kusababisha, majeraha mabaya au kifo cha Mtoto, na kunaendelea kuwa na hatari ya papo hapo ya majeraha mabaya au kifo cha Mtoto isipokuwa hatua za haraka za kurekebisha zichukuliwe.
- 22. Tukio** ni jambo kuu linalotokea, ikiwa ni pamoja na, lakini sio tu mlipuko mkali, madai ya tabia isiyofaa ya mtoa huduma, tabia isiyofaa ya ngono ya Mtoto, tukio lisilo la kawaida, mabadiliko ya tabia yanayoshuhudiwa au utambuzi wa Unyanyasaji au Kutelekezwa unaofanywa na Mtoto au mzazi.
- 23. Mtoto mchanga** ni Mtoto wa umri wa wiki sita hadi miezi 12.
- 24. Uchunguzi** ni msururu wa utaratibu wa mahojiano, ukaguzi wa rekodi na uchunguzi unaofanywa kwa madhumuni ya kubaini uwepo wa Unyanyasaji au Kutelekezwa kwa Mtoto na/au ukiukaji wa sheria hii.
- 25. Mlezi wa Kisheria** ni mtu au wakala aliyeidhinishwa kisheria kuchukua hatua kwa niaba ya Mtoto. Kwa madhumuni ya kanuni hii, neno Mzazi linajumuisha Mlezi wa Kisheria.
- 26. Leseni** inamaanisha ruhusa iliyoandikwa, iwe ya muda, ya muda, ya masharti, au kamili, na Idara inayoidhinisha Mtoa Huduma kufanya kazi. Kwa madhumuni ya sheria hii, Leseni ina maana sawa na "cheti" katika 22 MRS §8301-A.
- 27. Uwezo Ulloidhinishwa kwa Leseni** ni idadi na umri wa Watoto, waliobainishwa kwenye Leseni, wanaoruhusiwa kuwa kwenye Kituo wakati wowote.
- 28. Ondoleo la Leseni** ni mtu ambaye hutoa utunzaji na usimamizi kwa Watoto wasiozidi wawili amba si Watoto wa mtoa huduma mwenyewe au amba hawaishi katika nyumba ya yake, kwa siku yoyote ile, kwa mazingatio. Ili kupewa Ondoleo la leseni, sharti mtoa huduma lazima atii 22 M.R.S. §8302-B.

- 29. Kufunga** ni kufunga kifaa kinachofunguliwa kwa ufunguo, mseto au mfumo mwengine ambaou umeambatanishwa kwenye chuma au kisanduku kilichofungwa kabisa au sefu ambayo inazuia ufikiaji wa silaha, Mabwawa, Dawa, vifaa vya kusafisha na sumu nyinginezo, na rekodi za siri.
- 30. Kufungwa** ni hali ya kufungiwa, na ikiwezekana kujificha, ndani ya nyumba ya Mto Huduma wakati si salama kuondoka kwenye kituo hicho au kuwa nje wakati wa hali ya dharura.
- 31. Mpiga Ripoti Mwenye Mamlaka** ni mtu ambaye anatakiwa kisheria kuripoti tuhuma za kuaminika za Unyanyasaji au Utelekezaji wa Watoto.
- 32. Dawa** ni dawa ambazo mhudumu wa afya aliyeidhinishwa ameagizia, na pia dawa ambazo hazijaagiziwa Mtoto.
- 33. Hifadhi Asilia ya Maji** ni bahari, ziwa, bwawa, mto, hifadhi, machimbo, chemchemi, kijito na eneo la mabonde ambalo linaweza kutumika kwa shughuli za burudani za maji.
- 34. Utunzaji Wakati wa Usiku** unamaanisha utunzaji wa watoto unaolipiwa ambaou unatolewa kati ya saa sita usiku na saa kumi na mbili asubuhi (12 a.m. na 6 a.m.)
- 35. Asiyeogelea** ni Mhudumu au Mtoto ambaye hawezি kuogelea futi 25 kwa tumbo, futi 25 kwa mgongo na kukanya maji kwa dakika 1.
- 36. Kitengo cha Uchunguzi wa Nje ya Nyumbani (Timu ya OOH)** ni kitengo ambacho kinawajibikia kuchunguza ripoti za tuhuma za Unyanyasaji au Utelekezaji Watoto unaofanywa na watu au katika vituo vilivyopewa leseni kwa mujibu wa 22 M.R.S §§ 8351-8358.
- 37. Mzazi** ni baba au mama mzazi asili au wa kambo. Kwa madhumuni ya kanuni hii, Mzazi anajumuisha Mlezi wa Kisheria.
- 38. Mpango wa Utekelezaji** ni mpango ulioandikwa ambaou umetayarishwa na Mto Huduma kwa kushirikiana na Idara wakati wa ukaguzi au mpango ulioandikwa ambaou umetayarishwa na Mto Huduma na kuwasilishwa kwa Idara. Mpango wa Utekelezaji unajumuisha taratibu, mbinu, mabadiliko mahususi yatakayotungwa na Mto Huduma ili kurekebisha maeneo yote ya ukiukaji. Mpango wa Utekelezaji pia unajumuisha muda ambaou mto huduma atarejea kutii sheria husika.
- 39. Majengo** ni nyumbani mwa Mto Huduma na sehemu zote za mali isiyohamishika ambayo imeunganishwa, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, ardhi, njia za kibinafsi, na majengo au miundo yoyote, ambayo Mto Huduma anamiliki, au ina udhibiti au ubia wa moja kwa moja au usio wa moja kwa moja, ingawa huenda Watoto hawahudumiwi katika sehemu zote za mali hii isiyohamishika.
- 40. Mtoto wa Shule ya Chekechea** ni Mtoto mwenye umri wa miaka mitatu hadi mitano.
- 41. Mto huduma** ni Familia Mto Huduma ya Watoto.
- 42. Barua ya Kustahiki kwa Mto Huduma** ni barua inayotumwa na Idara kwa mtu ambaye anafanyiwa ukaguzi wa kina, ambayo inaripoti hali ya ustahiki kwa kipekee na haifichui maelezo mahususi ya kutostahiki au taarifa yoyote ya siri kuhusu mtu huyo.
- 43. Mwelekeo** ni mafunzo au elimu inayohitajika kabla ya mtu binafsi kuhudumu katika nafasi maalum.
- 44. Ukiukaji unaorudiwa** ni ukiukaji wa kanuni mahususi ya utoaji leseni ambayo imetajwa awali kwa mpango.

- 45. Kupumzika na Kustarehe** ni wakati wa kufurahia tulivu bila kupewa maelekezo. Hii inaweza kujumuisha kusoma, kulala usingizi mwepesi wa mchana, au shughuli zingine tulivu za kibinafsi zinazolingana na umri wa Watoto.
- 46. Hatari** inamaanisha uwezekano kwamba Mtoto anaweza kupata aina fulani ya madhara, majeraha au Unyanyasaji na/au Utelekezwaji kulingana na mambo na/au hali ambazo Mtoto huyo amekabiliwa nazo.
- 47. Mtoto wa Umri wa Kwenda Shule** ni Mtoto ambaye ana umri wa angalau miaka mitano na chini ya miaka 13.
- 48. Jeraha Kubwa** linamaanisha:
- a. Jeraha au ugonjwa ambao unahitaji matibabu kutoka kwa daktari au wahudumu wengine wa matibabu, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, kupelekwa kwenye chumba cha dharura na/au kulazwa hospitalini, ikijumuisha majeraha ambayo yanatokana na ajali inayohusisha usafiri wa kwenda au kutoka hafla inayofadhiliwa na kituo; au
  - b. Ugonjwa wowote ambao ni hali inayopaswa kuripotiwa, kama inavyotambuliwa na Idara kwenye <https://www.maine.gov/dhhs/mecdc/infectious-disease/epi/disease-reporting/documents/notifiable-conditions-2-17-2021.pdf>.
- 49. Kukaa kwenye Makazi** ni kubaki ndani ya nyumba ya Mtoa Huduma wakati wa hali ya dharura, wakati hali zinaonyesha kuwa si salama kuondoka kwenye nyumba hiyo.
- 50. Mhudumu** ni mtu asiyehusiana na Watoto wote ambao wanapewa huduma za utunzaji ya watoto, ambaye amejiriwa na Mtoa Huduma kwa malipo (ikijumuisha wakandarasi huru) ambao shughuli zao zinahusisha utunzaji au usimamizi wa Watoto au ambao vinginevyo wana idhini ya kuwafikia Watoto bila usimamizi, ambao wanatunzwa au kusimamiwa na Mtoa Huduma.
- 51. Barua ya Mhudumu ya Kustahiki** ni barua iliyotumwa na Idara kwa mtu binafsi ambaye anfanyiwa ukaguzi wa kina (ikijumuisha Wanafamilia, wenyi umri wa miaka 18 na zaidi) ambayo inaripoti hali ya kustahiki, inatoa msingi wa uamuzi wakati mtu hajastahiki, na inatoa maelezo kuhusu haki ya mtu huyo kukata rufaa.
- 52. Bwawa la Kuogelea** ni chombo chochote kilichojaa maji, kilicho ndani ya nyumba au nje, kwa kuogelea au cha shughuli za burudani, na kilicho na kina cha zaidi ya inchi ishirini na nne (24") wakati wote.
- 53. Mtoto mdogo** ni Mtoto wa umri wa miezi 13 hadi 36.
- 54. Kitu chenye Sumu** ni kemikali au mchanganyiko wowote ambao unaweza kudhuru mazingira na afya ya binadamu ikiwa mtu ataupumua, kuumeza au kuufyonza kupitia ngozi, ikijumuisha, lakini si, tu kwa pombe, vifaa vya kusafisha, viua wadudu na vimumunyisho.
- 55. Tahadhari za Usalama kwa Wote** ni mbinu ya kudhibiti maambukizi ambapo damu yote ya binadamu na viowevu fulani vya mwili wa binadamu vinachukuliwa kana kwamba vinajulikana kuwa na HIV, HBV na viini vya magonjwa vinavyoenezwaa kwa damu.
- 56. Ondoleo** ni ruhusa iliyoandikwa na Idara ili kurekebisha kifungu cha kanuni hii.

- 57. Bwawa la Kutembea Ndani** ni Bwawa lenye kiwango cha maji kinachodumishwa kwa inchi 24 au chini na kisichozidi kipenyo cha futi 4. Bwawa hili halihitaji chujio na huenda lisiwe na maji yaliyotiwa kemikali.
- 58. Mhudumu wa Bwawa la Kutembea Ndani** ni mtu ambaye ana cheti halali cha Huduma ya Kwanza na CPR kwa Watu Wazima na watoto na ana jukumu la usimamizi wa Watoto katika Bwawa la Kutembea Ndani kama ilivyofafanuliwa hapa juu.
- 59. Shughuli za Maji** ni matumizi ya Mabwawa ya Kutumbukia, Mabwawa ya Kutembea majini, Mabwawa ya Kuogelea yenye vitelezi au yasiyo navyo, na hifadhi nyingine za maji sawa na hivyo, ikiwa ni pamoja na madimbwi, mito na bahari, bila kujumuisha meza za maji na vinyunyizio.
- 60. Mhudumu wa Usalama Majini** ni mtu aliyepewa jukumu la kuwaangalia Watoto wanaoshiriki katika shughuli za maji ambaye amemaliza kozi ya msingi ya usalama wa maji iliyoidhinishwa na Idara ambayo inajumuisha mafunzo ya mbinu za uokoaji zisizo za kuogelea ndani ya miaka mitatu iliyopita.

SEHEMU YA 2. MASHARTI NA TARATIBU ZA KUPEWA LESENI

A. Kupewa Leseni

1. Hakuna mtu anayeruhusiwa kutoa huudma ya utunzaji wa zaidi ya Watoto wawili (2) ambao si Watoto wa Mtoa Huduma, au ambao hawaishi katika nyumba ya mtu huyo, bila Leseni kutoka kwa Idara husika, inayoidhinisha shughuli hiyo, kwa mujibu wa 22 M.R.S. §8301-A (3).
2. Mtoa Huduma lazima abandike yafuatayo, mahali ambapo yanaonekana kwa urahisi, Kituoni:
  - a. Leseni ya sasa iliyotolewa na Idara;
  - b. Matokeo ya ukaguzi wa hivi majuzi, kuonyesha ukiukaji wowote wa kanuni hii;
  - c. Hatua zozote za utekelezaji, ikijumuisha Mpango wa Utekelezaji Ulioelekezwa au Leseni yenye masharti; na
  - d. Notisi au barua zozote zinazohitajika na Idara zinapaswa kutumwa, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu matokeo ya vipimo vya maji au tathmini yoyote ya hatari.
3. Idara itachapisha ripoti za ukaguzi kwa tovuti inayopatikana kwa umma kwa ujumla, kwa muda wa miaka mitatu.
4. Leseni zinatumika tu katika Majengo ambayo zimeidhinishiwa. Iwapo Mtoa Huduma atahamia eneo lingine, ni lazima Leseni mpya itolewe kabla kianze kufanya shughuli.
  - a. Leseni haiwezi kuhamishwa kutoka Mtoa Huduma mmoja hadi mwengine, kutoka eneo moja hadi jingine, au kutoka kwa mmiliki mmoja hadi mwengine.
  - b. Ikiwa kuna tukio lisilotarajiwa, kama vile moto, linalofanya kituo kilichoidhinishwa kisiweze kuwa makazi ya watu, Mtoa Huduma anaweza kutoa huduma mahali pengine baada ya kuidhinishwa na Idara, kwa mujibu wa kanuni za Mpango wa Dharura wa Utunzaji wa Watoto wa Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu, Toleo la 1.3 Novemba 6, 2018.
  - c. Eneo mbadala lazima pia liidhinishwe na Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto wa Jimbo au idara ya zimamoto ya eneo ya Mtoa Huduma kabla ya utoaji wa huduma za utunzaji wa watoto.
5. Hakuna Mtoa Huduma atakayeruhusiwa kuwatanza Watoto zaidi ya Uwezo wake uliodhinishwa. Watoa Huduma lazima wawahudumie tu Watoto wa umri uliotajwa kwenye Leseni iliyotolewa, na kwa uwiano sahihi wa wahudumu na Watoto kwa umri huo.
  - a. Huenda mabadiliko ya uwezo au umri yaruhusiwe kufanya kwa hekima ya Idara, na inapobidi, kwa idhini ya watekelezaji wa kanuni wa eneo husika, na Ofisi ya Kikosi cha Zimamoto wa Jiji.
  - b. Leseni inaweza kurekebishiwa au kutolewa upya ili kuongeza au kupunguza idadi ya Watoto wanaoruhusiwa au kubadilisha umri wa Watoto ambao wanaweza kuhudumiwa na Mtoa Huduma.
6. Majengo yaliyo kwenye Kituo sawa na makazi ya Mwombaji yanaweza kupewa Leseni ya Familia Mtoa Huduma ya Utunzaji wa Watoto.

B. Ustahiki wa Mwombaji. Mwombaji lazima aonyeshe nia na uwezo wake wa kuendesha na kusimamia Familia Mtoa Huduma za Watoto kwa busara komavu, kuzingatia kwa ukarimu maslahi ya Watoto na kufuata kanuni hizi na sheria zote husika kila mara.

C. Ombi

1. Maombi ya leseni ya kwanza sharti yafanywe kwa Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu, kwenye fomu zilizotolewa na Idara, na ada iliyoainishwa katika Sehemu ya 3 ya Sheria hii sharti ijumuishwe.
  - a. Hundi lazima itumwe kwa Mweka Hazina, Jimbo la Maine, na haiwezi kurejeshwa.
  - b. Maombi yasiyokamilika ambayo hakuna hatua yoyote iliyochukuliwa na Mwombaji yatakuwa batili baada ya Siku sitini (60).
  - c. Leseni lazima itolewe kabla ya Mto Huduma kuanza kutoa huduma ya utunzaji ya mchana kwa Watoto.
2. Angalau Siku sitini (60) kabla ya kuisha kwa muda wa Leseni, Mto Huduma lazima awasilishe maombi na ada inayohitajika ya kusajiliwa upya kwenye Idara kwa kujaza fomu iliyotolewa na Idara, ikiambatana na maelezo yoyote nyongeza kama inavyoweza kuhitajika Ni wajibu wa Mto Huduma kutuma maombi ya kupewa leseni mpya bila kucheleta.
3. Baada ya kupokea na kukagua maombi na uamuvi wa kutii Sheria husika, Idara itatoa Leseni mpya kwa muda wa miaka miwili (2), isipokuwa ikibaini kuwa kuna sababu mahususi na za kutosha ama za kukataa ombi la kutoa leseni upya au kusajili upya Leseni kwa muda mfupi au kwa masharti fulani.
4. Ikiwa maombi ya kutoa leseni upya yatafanywa, leseni iliyopo itaendelea hadi uamuvi wa mwisho kuhusu utoaji leseni upya kufanywa.
5. Mwombaji lazima amalize mafunzo yaliyoidhinishwa na Idara kwa mujibu wa Sehemu ya 8 ya sheria hii.
6. Hakuna Leseni itakayotolewa kwa Mwombaji aliye na Leseni ya kutoa huduma ya utunzaji wa watoto bila kibali cha mapema kutoka kwa Idara.
7. Leseni zingine zote za biashara nyumbani lazima ziripotiwe kwa Idara wakati wa kutuma ombi, au kabla ya kufungua biashara mpya.
8. Mto Huduma lazima atii sheria za Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto wa Jimbo, Idara ya Usalama wa Umma.
  - a. Idara sharti ipokee taarifa iliyoandikwa, inayotolewa mara mbili kwa mwaka na Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto ya Serikali, inayoonyesha kuwa Mto Huduma ametii sheria husika za usalama wa moto ya Kamishna wa Usalama wa Umma.
  - b. Hakuna Leseni inayoweza kutolewa hadi Mto Huduma apite ukaguzi wa kuridhisha wa usalama wa moto na ulinzi wa moto.
  - c. Mto Huduma sharti apate idhini kutoka kwa Idara ya Usalama wa Umma ya Maine, Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto ya Jimbo au mwakilishi wake, ambayo inabainisha hasa mahali ambapo utunzaji wa watoto unaweza kutolewa (vyumba vya chini, vyumba mahususi ndani ya nyumba, na ghorofa ya pili au ya juu zaidi, ikiwa ni pamoja na vizuizi vyovoyote vya umri wa watoto).
  - d. Ukaguzi wa ziada wa usalama dhidi ya moto lazima ufanywe wakati mfumo wa joto unabadiishwa, wakati mabadiliko makubwa ya kimuundo yanafanywa kwenye Majengo, na

kabla ya matumizi ya vyumba vipyta kwenye Majengo. Mto Huduma ana wajibu wa kuarifu Idara kuhusu mabadiliko yoyote yanayohitaji ukaguzi siku 10 kabla ya ujenzi kufanywa.

9. Mto Huduma lazima aanzishe na kudumisha taratibu za kutii masahihisho, vikwazo au masharti yote yaliyobainishwa na Idara ya Usalama wa Umma ya Maine, Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto ya Jimbo au mwakilishi wake katika Mpango wa Marekebisho unaotokana na mapungufu yaliyotambuliwa wakati wa ukaguzi wa usalama dhidi ya moto, ndani ya muda uliowekwa.
10. Mto Huduma lazima apate idhini ilioandikwa ya mmiliki wa mali au nyumba kwa nafasi yoyote iliyokodishwa au kupangishwa ili kutumika na Familia mto Huduma ya Utunzaji wa Watoto.

D. Uchunguzi wa Kina. Watoa Wahuduma na Wahudumu na Wanafamilia walio na umri wa zaidi ya miaka 18 lazima watii masharti yote kwa mujibu wa Kanuni ya 10-148 C.M.R Ch. 34 ya Utoaji Leseni ya Mto Huduma ya Utunzaji wa Watoto.

1. Taarifa za kutostahiki zikipatikana katika sajili, hazina na hifadhidata zozote zinazohitajika kwa uchunguzi wa kina wa Mto Huduma, au Mwanafamilia au ikiwa Mto Huduma au Mwanafamilia haruhusiwi vinginevyo kwa sababu ya amekataa kuridhia kufanyiwa uchunguzi wa kina, au akitoa taarifa za uongo kwa maksudi kuhusiana na ukaguzi wa usuli, hakuna Leseni itakayotolewa kwa Mto Huduma huyo.
2. Hakuna Mto Huduma atakayeajiri Mhudumu ambaye hajawasilisha Barua ya Kustahiki kwa Mto Huduma inayoonyesha kuwa Mhudumu wa Utunzaji wa Watoto anastahiki, wala kumruhusu mtu yeyote anayejulikana na Mto Huduma kuwa hastahiki chini ya Sheria hii kuweza kumfikia Mtoto yeyote katika utunzaji wa Mto Huduma.

E. Maondoleo. Idara inaweza kuondoa au kurekebisha masharti yoyote ya sheria hii, isipokuwa kama masharti yameidhinishwa na sheria ya Jimbo au Shirikisho, kama ilivyoainishwa katika Kifungu cha 20 cha Sheria hii.

F. Aina na urefu wa kipindi cha leseni. Aina na muda wa leseni ya Mto Huduma iliyotolewa na Idara lazima izingatie masharti ya sheria hii.

1. Leseni ya muda itatolewa na Idara kwa Mwombaji ambaye anakidhi vigezo vyote vinavyotumika, kwa mujibu wa 22 M.R.S. §7802(A):
  - a. Hajawahi kuendesha Familia Mto Huduma ya Utunzaji wa Watoto katika jimbo la Maine, au amehamia kwenye jengo jipya, au amefunga mpango na anaufungua upya;
  - b. Anatii sheria na kanuni zote zinazotumika za Leseni ya muda; na
  - c. Anaonyesha uwezo wa kutii sheria na kanuni zote zinazotumika kwa Leseni kamili.
  - d. Leseni ya muda ilioandikwa inaweza kutolewa kwa muda usiopungua miezi mitatu (3) na usiozidi miezi 12.
2. Leseni kamili itatolewa na Idara kwa Mwombaji ambaye anatii masharti yaliyowekwa katika sheria hii. Leseni kamili itatolewa kwa kipindi cha miaka miwili (2).
3. Leseni ilioandikwa yenye masharti inaweza kutolewa Idara ikibaini kuwa Mto Huduma ameshindwa kutii kanuni na sheria zinazotumika. Leseni yenye masharti lazima ibainishe masahihisho ambayo lazima yafanye, na makataa ya kufanya kila marekebisho.

- a. Leseni yenyé masharti itatolewa kwa muda maalum usiozidi miezi kumi na mbili (12), au sehemu iliyobaki ya muda wa Leseni kamili ya awali, lolote ambalo Idara itaamua ni mwafaka kulingana na ukiukaji ulioainishwa katika Mpango wa Utekelezaji Ulioelekezwa.
- 4. Mto Huduma aliyeidhinishwa anapopanga kuhamia eneo jipy, sharti awasilishe ombi la kupewa leseni ya eneo hilo jipy. Leseni ya muda inaweza kutolewa na Idara kwa ajili ya eneo hili jipy, wakati:
  - a. Masharti yote yanayotumika yaliyowekwa katika sheria hii yametimizwa, isipokuwa ukaguzi au hatua nyininge ya taasisi ya serikali au mwanakandarasi wa taasisi hiyo ambayo inahitajika na sheria hii imecheleweshwa; na
  - b. Hakuna kitendo au ukosefu wa kitendo uliofanywa na Mwombaji ulisababisha ucheleweshaji mkubwa na taasisi hiyo ya serikali au mwanakandarasi wa taasisi hiyo.
  - c. Leseni ya muda itatolewa kwa muda maalum, usiozidi miezi sita.

G. Uongozi.

- 1. Mto Huduma lazima awe na nakala ya sheria hii inayoweza kufikiwa kwa urahisi kwenye majengo yake na lazima iweze kufikiwa na mtu yeyote baada ya kuwasilisha ombi.
- 2. Mto Huduma sharti awaruhusu Wazazi/Walezi wa Mtoto wawe na ufikiaji usio na kikomo wa kumtembelea Mtoto, kuangalia mpango wakati wowote ambapo Mtoto yuko kituoni na kutoa fursa za kushiriki katika shughuli.
  - a. Mto Huduma lazima abadilishane taarifa na Wazazi/Walezi wa Mtoto kuhusu Mtoto kwa marudio ya wakati yanayolingana na umri na ukuaji wa Mtoto husika.
  - b. Mto Huduma lazima awashauri Wazazi/Walezi wa Watoto kabla ya kuwapeleka Watoto Safari za Nyanjani na lazima kipewe idhini iliyoadikwa ya Wazazi/Walezi wa kisheria.
  - c. Mto Huduma lazima aweze kufikiwa moja kwa moja na Wazazi/Walezi wa Watoto kwa njia ya simu wakati wote ambapo Watoto wapo kituoni.
  - d. Mto Huduma lazima awashauri Wazazi/Walezi wa Mtoto kabla ya kumruhusu Mtoto kushiriki katika shughuli yoyote hatari; kwa mfano, kuogelea, kupanda farasi au kurukia turubali.
- 3. Mto Huduma lazima awahimize Wazazi/Walezi wa kisheria kutembelea Familia Mto Huduma za Utunzaji wa Watoto kabla ya mtoto wao kupewa nafasi.
- 4. Nakala ya kitabu cha mwongozo wa Mto Huduma itatolewa kwa Wazazi wote au Walezi wa Kisheria wakati wa kujisajili. Kitabu cha mwongozo lazima kiwe na, angalau:
  - a. Umri wa Watoto wanaohudumiwa;
  - b. Saa za kazi na ratiba ya kila siku;
  - c. Idadi ya Watoto wanaohudumiwa;
  - d. Uzingativu mahususi ikiwezekana, kama vile uzingativu wa elimu, uzingativu wa kidini, Montessori, shughuli za baada ya shule, burudani za msimu wa kiangazi, kituo cha mafundisho, n.k.;

- e. Fursa za ushiriki wa Mzazi/Mlezi wa Kisheria;
  - f. Maelezo ya mbinu za kuwashauri Watoto zinazotumiwa na Wahudumu;
  - g. Huduma zinazotolewa, kama vile: huduma ya utunzaji ya kimsingi ya watoto, huduma ya utunzaji kwa Watoto wenyewe mahitaji maalum, huduma ya utunzaji ya muda, huduma ya utunzaji ya watoto wachanga/watoto wachanga, huduma ya utunzaji ya shule ya chekechea, huduma ya utunzaji ya umri wa kwenda shule, n.k.;
  - h. Ada (ikiwa ipo) ikijumuisha ada za kuchelewa kuwachukua watoto;
  - i. Sera ya likizo;
  - j. Masharti ya mkataba wowote au makubaliano ya usajili;
  - k. Haki za Watoto;
  - l. Taratibu za dharura na taarifa za kuhamishwa;
  - m. Kuripoti matukio na kuripoti kwa lazima visa vya Unyanyasaji au Kutelekezwa kwa Watoto;
  - n. Kanuni za kufukuzwa na kusimamishwa;
  - o. Udhibiti wa magonjwa ya kuambukiza;
  - p. Kutoa dawa;
  - q. Kalenda ya kila mwaka ya tarehe za kufunga (ikiwa zipo);
  - r. Rasilimali zinazopatikana kwa uchunguzi wa kimaendeleo; na
  - s. Kuripoti kifo cha Mtoto na majeraha makubwa.
5. Familia Mto Huduma za Utunzaji wa Watoto lazima ihakikishe kwamba Wahudumu wote wamepewa mafundisho ya kutosha na/au wana uzoefu wa kutosha ili kukidhi mahitaji ya Watoto wote wanaowajibikia, kama itakavyohitajika.
6. Isipokuwa kama ilivyoelezwa kisheria, maelezo ya siri hayawezi kutolewa bila amri ya mahakama au kwa maandishi ya idhini ya Mzazi au Mlezi wa Mtoto ambaye taarifa zake za siri zimeombwa. Taarifa ifuatayo ni ya siri:
- a. Rekodi zote za Watoto.
  - b. Rekodi zote za wafanyakazi, ambazo zinapaswa kutolewa kwa Idara baada ya ombi kuwasilishwa.
  - c. Maelezo ambayo yanabainisha, moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja, mrejelewa, mlalamishi au mwasilishaji ripoti ya tuhuma za Unyanyasaji au Utelekezaji, na/au ukiukaji wa kanuni za leseni.
  - d. Taarifa kuhusu Watoto wanaotunzwa (au walikuwa katika huduma ya utunzaji). Taarifa hii inaweza kufichuliwa tu baada ya kuidhinishwa kwa ripoti inayoandikwa na Mlezi wa Mtoto Kisheria, isipokuwa kama imebainishwa vinginevyo na sheria, na lazima ishirikiwe na Idara na wakala ulioidhinishwa wa kuwasajili watoto kwa mujibu wa 22 MRS Sura ya 1671, kwa ombi.

7. Mtoa huduma lazima awe na mwongozo wa wafanyakazi ambao unashughulikia yafuatayo:

a. Sera na utekelezaji wake. Hii lazima ijumuise, angalau, sera za yafuatayo:

- i. Kuripoti kama inavyohitajika kisheria,
- ii. Kuwashauri watoto,
- iii. Kuugua kwa watoto,
- iv. Taratibu za kutoroka jengo lenye moto,
- v. Taratibu za dharura na maafa,
- vi. Sifa na mafunzo ya wahudumu,
- vii. Usimamizi wa Wahudumu wanaofanya/wakufunzi
- viii. Kuripoti ukiukaji wa masharti ya leseni,
- ix. Maadili ya kuwajumuisha watoto wenye ulemavu,
- x. Sera ya kulala salama,
- xi. Kuwasilisha ripoti za majeraha makubwa na vifo vyta watoto,
- xii. Kuzuia kufukuzwa na kusimamishwa,
- xiii. Ukalimani kwa Wanafunzi wa Lugha ya Kiingereza,
- xiv. Kuachiliwa kwa Watoto, na
- xv. Usafirishaji wa Watoto (ikiwa upo).

8. Sharti Mtoa Huduma apitishe sera iliyoandikwa ya kushughulikia matukio yote yanayoshukiwa ya Unyanyasaji au Utelekezaji wa Watoto kwa mujibu wa sheria za Maine. Sera iliyoandikwa lazima ijumuise, lakini si tu, yafuatayo:

- a. Utaratibu wa kutuma taarifa ya ndani ya tuhuma za Unyanyasaji au Utelekezaji;
- b. Hali ambazo zinasababisha kutumwa kwa taarifa ya ndani ya Mtoa Huduma,
- c. Kanuni kwamba matukio yoyote yanayoshukiwa kuwa ya Unyanyasaji au Utelekezaji lazima yatumwe mara moja kwa Mtoa Huduma,
- d. Kanuni kwamba matukio yanayoshukiwa kuwa ya Unyanyasaji na/au Utelekezaji wa Watoto lazima yatumwe mara moja kwa huduma ya dharura ya Usajili wa Ulinzi wa Watoto,
- e. Utambulisho wa wahudumu wanaohusika katika kuwasiliana na huduma ya dharura ya Usajili wa Ulinzi wa Watoto,

- f. Itifaki ya kuwajulisha wahusika wote (Wazazi, Wahudumu, wakufunzi au Wanafamilia) kwamba washukiwa wa Unyanyasaji au Utelekezaji wa Watoto umeripotiwa kwa idara ya Usajili wa Ulinzi wa Watoto,
- g. Kukamilishwa kwa ripoti za Matukio, ikijumuisha: maelezo ya madai au tuhuma, tarehe ambayo idara ya Usajili wa Ulinzi wa Watoto ilipokea mawasiliano, Wahudumu na/au wakufunzi ambao waliarifiwa kuwa ripoti hiyo iliwasilishwa, na kama Mzazi/Mlezi aliarifiwa au la kuhusu madai hayo, na
- h. Taarifa kwa mzazi, ikijumuisha uamuzi wa jinsi na maelezo gani yatashirikiwa na Mzazi/Mlezi wa kisheria wakati idara ya Usajili wa Ulinzi wa Watoto imepokea mawasiliano.
- 9. Mto Huduma lazima atunge sera iliyoandikwa ya kufuata ikiwa madai ya Dhuluma au Kutelekezwa kwa Mtoto yanatolewa dhidi ya Mto Huduma, Mfanyakazi yeoyote, au Mwanafamilia katika nyumba ya Mto Huduma. Sera hii iliyoandikwa lazima ijumuise, lakini si tu, yafuatayo:
  - a. Hatua za kinga ili kuwalinda watoa huduma dhidi ya tuhuma zinazoweza kutokea;
  - b. Masharti ya kuendelea kuajiriwa na kuwafikia watoto wakati wa uchunguzi unaofanywa na Idara;
  - c. Sababu za kusimamishwa kazi;
  - d. Kuhitajika kuripoti tuhuma za Unyanyasaji na Utelekezaji wa Mtoto unaotoka mahali popote kwa mujibu wa sheria; na
  - e. Arifa kwa wazazi.
- 10. Mto Huduma lazima awajibikie uendeshaji wake wa kila siku kwa kufuata sheria hii. Ikiwa Mto Huduma hayupo, Mhudumu aliyehitimu kwa kiwango sawa sharti ateuliwe kuwa msimamizi na apewe mamlaka ya kusimamia mpango huo kwa kufuata sheria hii.
- 11. Mto Huduma lazima ajiandikishe katika Mfumo wa Ukadiriaji na Uboreshaji wa Ubora wa Maine.

SEHEMU YA 3. ADA**A. Ada**

1. Ada ya leseni lazima iwasilishwe kwa kila ombi la Leseni, kama itakavyoelekezwa na Idara.
2. Ada za utoaji leseni hazirejeshwi.
3. Ada za maombi ya Leseni na usasishaji zitawekwa kulingana na uchambuzi wa gharama za Idara wa kutoa Leseni. Ada hizi hazitazidi gharama ya kutoa Leseni.
4. Kuchelewa kuwasilisha ombi la kusasisha leseni kutasababisha kuisha kwa muda wa Leseni.
5. Hundi lazima itumwe kwa Mweka Hazina, Jimbo la Maine.
6. Ada ya maombi ya Leseni ya muda ni \$80.00.
7. Ada ya maombi ya Leseni ya muda mfupi ni \$10.00.
8. Ada ya maombi ya Leseni kamili au usasishaji wa miaka miwili ni \$160.00.

B. Mabadiliko ya Leseni. Ada ya kutoa Leseni iliyorekeblishwa ni \$10.00. Ombi la kurekebisha Leseni inahitajika wakati Mwombaji anaponuia kuongeza uwezo wa Leseni au Mwombaji anaomba idhini ya ujenzi, au mfumo wa kuongeza joto unahitaji kubadilishwa.

SEHEMU YA 4. UKAGUZI NA UCHUNGUZI

- A.** **Ukaguzi.** Idara kwa ujumla hufanya ukaguzi wa kituo bila kutangaza. Idara inaweza kufanya ukaguzi wa mara kwa mara kwa hiari yake kulingana na uwezo wa Mtoa Huduma wa kutii sheria hii. Ukaguzi wa mara kwa mara hufanyika katika nyakati zifuatazo:
1. Baada ya maombi na ndani ya miezi michache ya kwanza ya kupewa leseni,
  2. Kila mwaka, baada ya tarehe ya kwanza ya leseni,
  3. Wakati Mtoa Huduma ameomba mabadiliko ya Leseni;
  4. Kuchunguza madai ya ukiukaji wa kanuni, au madai ya Unyanyasaji na/au Utelekezaji unaoshukiwa;
  5. Ili kubainisha utiifu wa Mpango wa Utendaji Ulioelekezwa, au kubainisha kama mapungufu yaliyotajwa yamerekebishwa.
- B.** **Haki ya kuingia.** Idara inaweza kuingia kwenye Majengo ya mtu aliyeripotiwa kuwa anafanya kazi bila Leseni, kwa mujibu wa 22 M.R.S. §7702-B (7).
1. Idara na afisa aliyyeteuliwa ipasavyo au mhudumu wa Idara wana haki ya kuingia katika Majengo ya mtu anayetolea huduma ya utunzaji wa watoto nyumbani ambaye hajaidhinishwa akiwa na hati ya ukaguzi wa kiutawala iliyotolewa kwa mujibu wa Kanuni za Maine za Mwenendo wa Raia, Kanuni ya 80E, na Mahakama ya Wilaya, kwa wakati unaofaa na, akiagiza, ana haki ya kukagua na kunakili vitabu vyovoyote, uhasibu, karatasi, kumbukumbu na hati zingine ili kubaini hali ya kutii kifungu hiki. Kwa mujibu wa Kanuni za Maine za Utaratibu wa Kiraia, Kanuni ya 80E, haki ya Idara ya kuingia na kukagua inaweza kujumuisha Majengo na hati zozote za mtu, kampuni, ubia, chama, shirika au taasisi nyingine ambayo Idara ina sababu ya kuamini kuwa inafanya kazi bila Leseni.
  2. Mmiliki asiyeidhinishwa au msimamizi anayetolea huduma za utunzaji wa watoto nyumbanmi mwake hawezi kuingilia, au kukataza mahojiano ya watumiaji wa huduma za Utunzaji wa Watoto na yanayofanywa na Idara.
- C.** **Vipengele vya ukaguzi.** Ili kubaini utiifu wa sheria hii, Mtoa Huduma lazima aruhusu ufikiaji wa rekodi zote na sehemu yoyote ya Majengo yanayowahudumia au kutumiwa na Watoto.
1. Wahudumu wa Idara wanaweza kuzungumza na Watoto, Wazazi, Watoa Huduma na Wahudumu wakati wa ukaguzi.
  2. Wahudumu wa Idara wanaweza kupiga picha sehemu yoyote ya Majengo au kupiga picha hati. Idara itatoa nakala za picha baada ya kuombwa.
- D.** **Ripoti ya ukaguzi.** Idara itanukuu matukio yote ya ukiukaji wa sheria hii kwenye ripoti ya ukaguzi na itaeleza ukiukaji wowote uliogunduliwa wakati wa ukaguzi. Mtoa Huduma anaweza kusahihishwa ukiukaji wakati wa ukaguzi. Ukiukaji wote uliorekebishiwa kituoni utanukuliwa kwenye ripoti ya ukaguzi. Mtoa Huduma na Idara watatia saini ripoti ya ukaguzi katika mahojiano ya mwisho. Idara itampa Mtoa huduma nakala ya ripoti ya ukaguzi wakati wa ukaguzi.
1. Mtoa Huduma na Idara zitaamua Mpango wa Utekelezaji, ili kujumuisha muda wa kurekebisha, kwa ukiukaji wowote ambao hauwezi kusahihishwa wakati wa ukaguzi. Ikiwa Mpango wa Utekelezaji hauwezi kubainishwa wakati wa ukaguzi, Mpango wa Utekelezaji lazima uanzishwe na Mtoa Huduma na Idara ndani ya siku tano za kazi baada ya ukaguzi.

2. Kufuatia ukaguzi huo, Mto Huduma lazima kithibitishe kwamba kinatii kanuni za Mpango wa Utekelezaji ulioandikwa. Kushindwa kutii Mpango wa Utekelezaji kutasababisha utekelezaji zaidi wa Idara kama ilivyoainishwa katika Kanuni hii, ikiwa ni pamoja na, lakini sio tu, kwa Idara kutoa Mpango wa Utendaji Mwelekeo.
- E.** **Uchunguzi.** Idara itajibu ripoti ya mtu ye yote anayedai kuwa kumekuwa na ukiukaji wa kanuni za leseni au Unyanyasaji na Utelekezaji wa Mtoto.
1. Mto Huduma na Wahudumu lazima washirikiane katika hatua zote za Uchunguzi wa madai ya Unyanyasaji au Utelekezaji, kwa mujibu wa 22 M.R.S. Sura ya 1674. Ushirikiano unajumuisha, lakini si tu, yafuatayo:
    - a. Watoa huduma hawawezi kuwazuia wafanyakazi wa Idara kuhoji kwa faragha Wahudumu, wanataaluma au Wanafamilia;
    - b. Kuruhusu mahojiano ya faragha yanayowahusisha Watoto, na kuwajulisha Wazazi, isipokuwa pale ambapo arifa kama hiyo haina manufaa kwa Mtoto kwa mujibu wa 22 M.R.S. 354(2)(F)(2);
    - c. Kutoa taarifa za mawasiliano kwa familia za Watoto waliojisajili, kufuatia ombi la Idara;
    - d. Kuwezesha ufikiaji wa rekodi zote za Watoto;
    - e. Kuwezesha ufikiaji wa rekodi zote za Wahudumu wa sasa na wa zamani, wakufunzi au Wanafamilia, ikijumuisha ufikiaji wa kadi za saa na nyenzo zingine za malipo kufuatia ombi;
    - f. Kuwezesha ufikiaji wa rekodi zote za Matukio na ripoti za Ajali; na
    - g. Kuwezesha ufikiaji wa sehemu zote za Majengo, ikijumuisha maeneo ambayo hayatumiki kwa utunzaji wa watoto.
  2. Mto Huduma hapaswi kulipiza kisasi dhidi ya mwandishi ye yote au mwakilishi wake kwa kuwasilisha malalamiko. Ukiukaji wowote wa sheria uliotambuliwa kuto kana na uchunguzi wa malalamiko utatolewa kwa Mto Huduma kwa maandishi.

SEHEMU YA 5. REKODI USIMAMIZI NA UHIFADHI

A. Rekodi usimamizi. Watoa Huduma sharti watii yafuatayo:

1. Kuweka faili tofauti kwa kila Mhudumu na Mtoto anayehudumiwa. Rekodi hizi lazima zihifadhiwe kwa muda usiopungua miaka mitatu baada ya Mtoto kuondoka kituoni au Mhudumu wa Watoto kuacha kazi. Rekodi za Mtoto na Mhudumu lazima ziwasilishwe ili zikaguliwe na Idara.
2. Rekodi zote za Mahudhurio lazima zijumuishe tarehe, mwaka, saa za kuanza na za kukamilisha mahudhurio ya kila siku. Orodha hii lazima iwasilishwe kwa ukaguzi na Idara na kuwekwa kituoni kwa miaka mitatu.
3. Rekodi za saa halisi za kazi na muda wa mapumziko ambapo Mtoa Huduma au Wahudumu hawana uwezo wa kutoa huduma ya utunzaji na hawajahesabiwa kwenye uwiano wa wahudumu na watoto. Rekodi hii lazima iwasilishwe kwa ukaguzi na Idara na kuwekwa kituoni kwa miaka mitatu.
4. Kuhifadhi rekodi tofauti ya ripoti zote za madai ya Unyanyasaji au Utelekezaji wa watoto kwa mujibu wa 22 MRS §4011-A.
5. Rekodi ya mazoezi ya kutoroka moto kwa miaka mitatu iliyotangulia lazima iwasilishwe ili kukaguliwa na Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu, Idara ya Usalama wa Umma, Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto wa Jimbo, na wakaguzi wa ndani wa zimamoto.
6. Rekodi ya chanjo ya kichaa cha mbwa kwa wanyama wote vipenzi kwenye Majengo.
7. Watoa Huduma wanaota shughuli za kuogelea na kutembea ndani ya maji lazima waweke rekodi iliyoandikwa ya aina, tarehe, saa na kipindi cha mafunzo ya taratibu za dharura za usalama wa maji na mazoezi yanayohitajika katika Sehemu ya 15 ya Kanuni hii.
8. Watoa Huduma lazima watayarische na kufuata sera ya usimamizi na hifadhi ya rekodi, ambayo lazima ijumuishe masharti ya ufikiaji wa rekodi za Watoto na Walezi wa Kisheria.
9. Watoa Huduma lazima wahifadhi rekodi wazi, zinazoweza kusomeka katika mpangilio bora na unaoweza kufikiwi.

B. Kutunga rekodi ghushi. Kutunga rekodi ghushi na hatia ya Daraja la D chini ya sheria ya 17-A MRS §453 na unaweza kusababisha Idara ichukuliwe hatua.

C. Ukaguzi wa rekodi. Rekodi lazima zipatikane kwa ukaguzi unaofanywa na Watoa Huduma na Wahudumu kwa ombi la Idara.

D. Rekodi za watoto. Rekodi za watoto lazima zisashishwe kila mwaka na kudumishwa kwa hali yenye mpangilio bora.

1. Rekodi lazima ijazwe wakati wa kusajiliwa na kudumishwa katika Majengo kwa kila Mtoto anayetunzwa (pamoja na jamaa) na lazima ijumuishe:
  - a. Jina, tarehe ya kuzaliwa, anwani ya mtaa na anwani ya barua ya posta ya Mtoto;
  - b. Jina, anwani ya mtaa, anwani ya barua ya posta na nambari ya simu ya Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa Kisheria;
  - c. Mahali pa ajira pa Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa Kisheria ikiwa wameajiriwa;

- d. Nambari ya simu ya sasa ya Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa kisheria;
- e. Mbinu ya kuwasiliana na Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa kisheria wakati Mtoto yupo kwenye utunzaji;
- f. Jina, anwani ya mtaa na nambari ya simu ya mtu mwagine mbali na Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa kisheria wa kuwasiliana naye iwapo mzazi (wazazi) hawezi kupatikana katika hali ya dharura;
- g. Nakala ya makubaliano ya kifedha na Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa Kisheria.
- h. Tarehe za usajili na kukomeshwa;**
- i. Rekodi ya chanjo lazima ihifadhiwe kwa kila Mtoto anayehudhuria huduma ya utunzaji ya mtoto;
- j. Majina na nambari za simu za daktari wa Mtoto na daktari wa meno wa familia. Ikiwa hakuna daktari wa familia au daktari wa meno aliyetambuliwa, ni lazima ibainishwe kwenye fomu ya rekodi ya Mtoto;
- k. Idhini iliyowekwa saini ya kupewa Dawa, ikihitajika;
- l. Idhini iliyowekwa saini ya kupewa huduma ya matibabu ya dharura;
- m. Majina ya watu ambao wanaruhusiwa na Mzazi (Wazazi) au Mlezi (Walezi) wa kisheria kumwondo Mtoto kwenye Majengo ya Mtoa Huduma;
- n. Rekodi ya siku hiyo hiyo ya majeraha yote, ikijumuisha majeraha mabaya, Ajali na Matukio au mambo ya dharura, ambayo inaonyesha saa na tarehe ya arifa ya matamshi au maandishi ya Mzazi au Mlezi wa Kisheria. Sahihi ya Mzazi au Mlezi wa Kisheria lazima iwekwe kwenye ripoti ya Tukio ndani ya saa 48 baada ya tukio;
- o. Rekodi iliyoandikwa ya mabadiliko makubwa ya mwonekano na/au usafi anapowasili, au mabadiliko makubwa ya tabia (kama vile: kuongezeka kwa vurugu, kutoshiriki shughuli, tabia ya kingono, na/au hasira za muda mrefu) na hali nyingine za afya, ikiwa zinajulikana;
- p. Mizio inayojulikana, na hali zingine za kiafya, pamoja na mipango inayohusiana ya kiafya inapohitajika,
- q. Hati zozote husika zinazohitajika kimatibabu (kwa mfano, kulala kwa mkao usio wa hali mlalo), ikihitajika;
- r. Ithibati iliyowekwa saini na Mzazi au Mlezi wa kisheria kuthibitisha kwamba amepokea na kusoma kijitabu cha mwongozo wa Mtoa Huduma;
- s. Ruhusa iliyowekwa saini ya matumizi au usambazaji wa picha au taarifa za kibinafsi za Mtoto kwenye machapisho yoyote, mitando ya kijamii au nyenzo za matangazo;
- t. Ruhusa iliyowekwa saini na Wazazi wa Mtoto kabla ya kumruhusu Mtoto kushiriki katika shughuli yoyote hatari, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu kuogelea, kuendesha farasi na kutumia turubali. Ruhusa lazima itolewe upya angalau kila mwaka, na ionyeshe aina na eneo la shughuli;

- u. Ruhusa ilioandikwa na Mzazi/Mlezi ya kuruhusu matumizi ya mafuta ya kujikinga na jua; na
  - v. Ruhusa iliyowekwa saini ya kumsafirisha Mtoto, ikihitajika.
2. Watoa Huduma lazima waweke maelezo yaliyoandikwa kwenye rekodi ya Mtoto vikieleza kwa nini taarifa zozote zinazohitajika hazipo.
- E. Rekodi za wahudumu.** Rekodi ya wahudumu sharti iwekwe kwa ajili ya Wahudumu wote.
1. Rekodi za wafanyakazi lazima zihifadhiwe mahali pa siri.
  2. Rekodi ya wahudumu lazima iwe na:
    - a. Jina, anwani ya sasa ya mtaa na ya barua ya posta, tarehe ya kuzaliwa na nambari ya simu ya sasa;
    - b. Hati za mafunzo,
    - c. Tarehe za kuajiriwa na kusimamishwa kazi kwa Wahudumu. Sababu za kusimamishwa kazi lazima zihifadhiwe katika rekodi ya wahudumu kwa angalau mwaka mmoja;
    - d. Taarifa iliyowekwa saini, na tarehe na kila Mhudumu inayothibitisha kuwa amesoma na kuelewa kanuni ya sasa ya utoaji leseni;
    - e. Taarifa iliyowekwa saini na tarehe na kila Mhudumu inayothibitisha amesoma na kuelewa sera za wahudumu wa Mto Huduma, sera za usajili na kijitabu cha mwongozo kwa Wazazi;
    - f. Hati za hatua yoyote ya kinidhamu;
    - g. Hati za uchunguzi uliokamilishwa kwa njia ya Barua ya Kustahiki ya Mto Huduma, iliyotolewa na Idara, ambayo inabainisha kuwa Mhudumu Anastahiki kuajiriwa.
  3. Mto Huduma lazima anukuu mafunzo yote ya utangulizi ya Wahudumu wote kwa uthibitisho wa kukamilishwa kwa mipango hii kutoka kwa mtu aliyehitimu, kupitia mbinu ya mtandaoni au ya mtu kibinagsi.

- F. Wanafamilia.** Hati za uchunguzi katika mfumo wa Barua ya Kustahiki ya Mto Huduma au Mhudumu lazima ziwepo kwa ajili ya ukaguzi wa leseni kwa mtu yeyote mwenye umri wa miaka 18 au zaidi na anayeishi katika Majengo hayo, au ambaye ana kibali cha kuwafikia Watoto bila kusimamiwa, ambao wanatunzwa au kusimamiwa na Mto Huduma.
- G. Rekodi ya uwezo kupita kiasi.** Mto Huduma lazima arekodi kwa Idara saa, sababu na idadi ya Watoto wanaohusika wakati zaidi ya Watoto 12 wanatunzwa kama ilivyoelezwa katika Sehemu ya 7 ya Kanuni hii.
- H. Kutii sheria.** Mto Huduma lazima adumishe hati, na kuziwasilisha kwa Idara ikiomba hati hizi zinazoonyesha kuwa Mto Huduma anatii kanuni na sheria za eneo husika, ikiwa ni pamoja na mipaka ya maeneo, au taarifa kutoka utawala wa eneo kwamba hakuna idhini inayohitajika.

SEHEMU YA 6. MASHARTI YA KURIPOTI

- A. Mabadiliko ya mto huduma.** Watoa huduma lazima waiarifu Idara kwa maandishi kuhusu mabadiliko au matukio yoyote kati ya yafuatayo ndani ya saa 24 baada ya kutokea. Isipokuwa ikiagizwa vinginevyo, ripoti iliyoandikwa lazima ifanywe kwa Mtaalamu wa Leseni ya Watoa Huduma:
1. Kufungwa kwa muda mrefu au kwa daima, na tarehe inayotarajiwa ya kufungwa;
  2. Mabadiliko yoyote ya mfumo wa joto, mabadiliko yoyote ya kumuundo au mipango yoyote ya kutumia nafasi iliyopo kwenye kituo ambayo haijakaguliwa na kuidhinishwa. Hii inajumuisha mabadiliko yoyote ya kiasili au kumuundo katika jengo (majengo) au kwa misingi kama vile, lakini si tu, marekebisho, ukarabati, maboresho ya uwanja wa michezo au kujenga Bwawa la kuogelea.
  3. Mabadiliko yoyote ya nambari za simu au maelezo ya mawasiliano ya barua pepe.
- B. Ripoti ya lazima ya tuhuma za kuwanyanyasa na/au kuwatelekeza watoto.** Mto huduma ye yoyote anayeshuku kuwa Unyanyasaji na/au Utelekezaji unafanyika lazima aripoti habari hii mara moja kwa idara ya Huduma za Usajili na Ulinzi wa Watoto, kupita 1-800-452-1999, TTY 1-800-963-9490 ambayo ina wahudumu wa saa 24 kwa siku, siku 7 kwa wiki.
1. Mto Huduma lazima ahifadhi hati ambazo hazijahifadhiwa katika rekodi ya Watoto, ili kuhakikisha kwamba ripoti imefanywa.
  2. Ripoti zote za tuhuma za Unyanyasaji na/au Utelekezaji wa Watoto, na majeraha mabaya ya Mtoto aliye na umri wa chini ya miezi sita au yasiyoathiri uwezo wa kutembea, sharti zifuate sheria ya 22 MRS §4011-A.
- C. Kuripoti kwa Idara matokeo mabaya ya maji ya kunywa.** Watoa huduma wanaohitajika kupima maji ya visima kama ilivyoolezwa katika Kifungu cha 13 cha sheria hii lazima waripoti viwango vyovyote vya ubora wa maji kwa Huduma za Utoaji Leseni na Uchunguzi wa Huduma za Watoto ndani ya Idara kabla ya saa 24 baada ya kupokea matokeo.
- D. Kuripoti kuharibika kwa mfumo wa maji machafu.** Mto Huduma lazima aiarifu Idara na mkaguzi wa mabomba wa eneo ikiwa mfumo wa kutupa maji machafu utashindwa kufanya kazi ipasavyo.
- E. Kuripoti kuhusu hatua za kisheria.** Mto Huduma lazima aripoti, kwa maandishi, kwa Idara yoyote kati ya mashtaka yafuatayo ya kisheria yaliyoletwa dhidi ya Mto Huduma, Mfanyakazi, au Mtu mzima anayeishi katika Majengo ndani ya saa 24:
1. Mashtaka yoyote yanayotokana na hali zinazohusiana na utunzaji wa Watoto unaofanywa na Mto Huduma au Mhudumu.
  2. Mashtaka yoyote yanayoweza kuathiri utendakazi endelevu wa utunzaji wa watoto.
  3. Kukamatwa, kushtakiwa au kuhukumiwa kwa sababu ya uhalifu wa kingono au ukatili unaowahuisha Watoto au Watu Wazima, au vitendo vyovyote haramu vinavyohusisha Watoto, iwe washukiwa wamefunguliwa mashtaka au la.
  4. Kukamatwa, kushtakiwa au kuhukumiwa kwa kufanya kazi mtu akiwa ameleta au akiwa na kiwango cha juu cha kileo katika damu (OUI), au kwa sababu ya shughuli nyingine yoyote inayohusisha matumizi mabaya ya dawa za kulevyo.
  5. Uchunguzi wa Huduma za Kinga ya Mtoto.

6. Kuondolewa kwa Watoto kwenye utunzaji au huduma ya Mtoa Huduma kwa amri ya mahakama;
7. Ulinzi wowote dhidi ya amri ya unyanyasaji au amri nyingine yoyote ambayo inatambua Matokeo ya unyanyasaji wa nyumbani au vurugu za familia.
8. Pamoja na kuarifu Idara kwa maandishi kuhusu mashtaka yoyote ya kisheria kati ya yaliyo hapa juu, Mtoa Huduma lazima aipe Idara idhini iliyoandikwa inayoiruhusu Idara kuchukua taarifa kuhusu mashtaka yaliyo hapa juu kutoka kwenye chanzo chochote.

F. Arifa nyinginezoo. Mtoa Huduma lazima aiarifu Idara kuhusu mambo yafuatayo ndani ya saa 24 baada ya kutokea:

1. Vifo vyote na majeraha mabaya ya Watoto ambayo yanahitaji kushughulikiwa kimatibabu na mtoya huduma wa matibabu aliyeidhinishwa, baada ya kuwaarifu wahudumu wa matibabu ya dharura na Wazazi/Walezi wa Mtoto;
2. Madai yoyote ya Unyanyasaji na Utelekezaji wa Watoto yanayomtaja Mtoa Huduma au Mhudumu yeyote anayehusiana na Mtoa Huduma, pamoja na ripoti ya papo hapo inayotumwa kwenye idara ya Usajili na Ulinzi wa Watoto inayohitajika katika Sehemu ya 6(B) hapa juu;
3. Tabia ya kingono ya Mtoto dhidi ya Mtoto mwengine, ukichuzi wa uchi wa makusudi au kugusana makusudi;
4. Ukiukaji wowote wa haki za Watoto ulioorodheshwa katika Sehemu ya 10 ya kanuni hii; au
5. Mabadiliko yoyote yanayotarajiwa ya eneo, ikiwa ni pamoja na kuhamishwa kwa muda kwa sababu ya dharura ambayo ilifanya eneo Lililoidhinishwa kwa leseni kutokalika kwa muda. Iwapo kitahamishwa kabisa, Mtoa Huduma lazima aiarifu Idara na kutuma ombi la kupewa leseni ya eneo jipya. Huenda Mtoa Huduma asifanye kazi kama Familia Mtoa Huduma ya Utunzaji wa Watoto hadi Idara itoe Leseni mpya ya kituo kipyta.

G. Hatua za Idara kuhusu ripoti. Katika kuamua ni hatua gani ya kuchukua kuhusu Leseni chini ya hali zilizoorodheshwa hapa juu, Idara itaamua kama Mtoa Huduma amewasilisha ushahidi wa kutosha kuonyesha kwamba matatizo yaliyosababisha mojawapo ya Huduma hapa juu yametatuliwa vya kutosha hivi kwamba Mtoa Huduma atawenza kutii Kanuni hizi.

SEHEMU YA 7. UWIANO WA WAHUDUMU NA WATOTO, USIMAMIZI NA USTAHIKI

- A.** **Watoto wa umri wa chini ya wiki sita.** Hakuna Mtoto aliye chini ya umri wa wiki sita, kama ilivyothibitishwa kwa cheti cha kuzaliwa, isipokuwa Watoto wa Mtoa Huduma Mwenyewe, anayeweza kutunzwa na Mtoa Huduma.

B. Watoto wa Watoa Huduma na Wahudumu

1. Watoto wa Wahudumu lazima wahesabiwe katika vikundi vya umri vinavyofaa na katika kubainisha uwiano wa wafanyakazi na Estoto wanapokuwa chini ya uangalizi na Mtoa Huduma, isipokuwa kama ilivyoelezwa katika kifungu cha 7(C)(2)(b) hapa chini.
2. Watoto wanaoishi na Mtoa Huduma walio na umri wa zaidi ya miaka minne hawahesabiwi katika kubainisha uwiano wa wafanyakazi na Watoto. Watoto wanaoishi na Mtoa Huduma ambao ni wa umri wa chini ya miaka minne wanahesabiwa katika uwiano wa wafanyakazi na Watoto.
3. Watoto wote wanaotunzwa isipokuwa Watoto walioainishwa katika Sehemu ya 7(B)(2) hapa juu walio na umri wa chini ya miaka 13 lazima wahesabiwe katika uwiano wa wafanyakazi na Watoto.
4. Katika kubainisha idadi ya Watoto ambao Mtoa Huduma amepewa Leseni kutunza, Idara inaweza kuangazia mahitaji ya Watoto na Watu Wazima wanaoishi nyumbani. Idadi ya Watoto wanaoruhusiwa inaweza kudhihiwa na Idara ikiwa mojawapo ya hali zifuatazo itatokea:
  - a. Nafasi ni chache au imepangwa kwa namna isiyo ya kawaida;
  - b. Mtoa Huduma ana mapungufu ya kimwili ambayo yanaweza kuathiri uwezo wa Mtoa Huduma wa kutunza, kusimamia au kushughulikia kwa njia salama mahitaji ya watoto wanaotunzwa; au
  - c. Kuna Mtoto au Watoto wanaohitaji utunzaji wa kipekee kwa sababu ya afya au hali nyingine.

C. Uwiano wa Wahudumu na Watoto.

1. Idadi ya Watoto waliopo lazima isizidi Uwezo Ulloidhinishwa.
2. Idadi ya juu zaidi ya Watoto itakayotolewa kwa kila Mhudumu lazima iwe kama ifuatavyo:
  - a. Masharti ya uwiano:

UMRI WA WATOTO	UWIANO WA WAHUDUMU NA WATOTO.		
Watoto wote wa umri wa kutoka wiki 6 hadi miaka 2	Mtoa huduma 1: Watoto 4	Watoa huduma 2: Watoto 8	Watoa huduma 3: Watoto 12
Watoto wote wa umri wa miaka 2 hadi Umri wa miaka 5	Mtoa huduma 1: Watoto 8	Watoa huduma 2: Watoto 12	Haitumiki
Watoto Wote umri wa miaka zaidi ya miaka 5	Mtoa Huduma 1: Watoto 12	Haitumiki	Haitumiki
Umri mseto	Mtoa huduma 1: Watoto 3 wa umri wa chini ya miaka 2 + Watoto 3 wenye umri wa miaka 2 hadi 5 + Watoto wa umri wa zaidi ya miaka 5, au Watoto 8 wa umri wa miaka 2 hadi 5 + Watoto 2 wa umri wa zaidi ya miaka 5.	Watoa huduma 2: Watoto 6 wa umri wa chini ya miaka 2 + Watoto 6 wa umri wa zaidi ya miaka 2.	Watoa huduma 3: Watoto 12 (Watoto wasiozidi 9 wanaweza kuwa wa umri wa chini ya miaka 2).

- b. Watoto Wakubwa zaidi wanaweza kujaza nafasi za Watoto wadogo, lakini Watoto wadogo hawawezi kujaza nafasi za Watoto wakubwa.
- 3. Uwezo unaweza kuzidishwa tu wakati hali zifuatazo zipo: dharura za familia au kufungwa kwa shule za dharura.
  - a. Kufungwa kwa shule zilizopangwa kunachukuliwa kuwa hali ya kutabirika na, kwa hivyo, uwezo hauwezi kukiukwa.
  - b. Usimamizi sahihi na uwiano, kama inavyofafanuliwa katika sheria hii, lazima udumishwe. Taratibu za kusimamia matukio kama haya lazima zielezwe katika mpango wa dharura ulioandikwa, na sababu za kuzidi uwezo lazima ziandikwe kwenye Rekodi ya Mahudhurio.
  - c. Hafla maalum zinazoandaliwa kwenye majengo ya Mtoa Huduma lazima ziwezeshe usimamizi kwa mujibu wa sheria hii. Mtoto anayehudhuria hafla maalum chini ya uangalizi wa Mzazi au Mlezi wa kisheria hatajumuishwa katika uwiano wa wahudumu na Watoto. Hafla maalum zinazoandaliwa nje ya saa na siku za kawaida hazipaswi kujumuishwa chini ya sheria hii.

D. Usimamizi

- 1. Watoto lazima wasimamiwe wakati wote na Mtoa Huduma au Mhudumu. Mtoa huduma au Mhudumu lazima awepo na awe anahusiana, kuingilia kati, kutoa mwelekeo, maoni na usaidizi wakati wote.
  - a. Watoa huduma lazima wawe na ujuzi wa shughuli na mahali alipo kila Mtoto anayelelewa.
    - i. Mtoa Huduma au Mhudumu lazima aweze kuwaona au kuwasikia Watoto wote wakati wote na aweze kuchukua hatua ya haraka inapohitajika.
    - ii. Mtoa Huduma au Mhudumu lazima awepo nje wakati Watoto wa umri wa chini ya miaka minane wako nje.
    - iii. Ikiwa Watoto walio na umri wa zaidi ya miaka minane wako nje, na Mtoa Huduma au Mhudumu hayupo binafsi, eneo la kuchezea lazima liwe limefungwa kwa uzio.
- 2. Wakati wa kupumzika na/au kulala, Mtoa Huduma au Mhudumu lazima awe macho na kuwasimamia Watoto wote, na uwiano wa watoto na wafanyakazi lazima udumishwe. Mwangaza uliofifishwa, lakini wa kutosha, ili kuwezesha usimamizi ambapo Watoto wote wanaonekana lazima udumishwe kila wakati.
- 3. Wafuatiliaji wanatumia video na sauti wanaweza kuchukuliwa kuwa njia inayokubalika ya usimamizi wakati wa shughuli kimya za ndani ya majengo.
- 4. Mtoa Huduma au Mhudumu lazima amhudumie Mtoto anayelia au kuitana.

E. Mpango wa kukabiliana na majanga. Mtoa Huduma lazima kiandae na kufuata mpango ulioandikwa wa kutafuta usaidizi wakati wa dharura ikiwa ni mtoe huduma mmoja tu anayepatikana, au wakato uwiano wa Wahudumu na Watoto umekiukwa.

F. Ustahiki wa wahudumu. Wahudumu lazima wawe na umri wa angalau miaka 16. Mhudumu yeote aliye chini ya umri wa miaka 18 lazima asimamiwe na Mhudumu mwingine ambaye ana umri wa miaka 18 au zaidi.

1. Mto Huduma na Wahudumu wote lazima wawe na cheti cha shule ya upili au cheti sawia, wawe wakihudhuria shule ya upili, au wawe wamejiandikisha katika Ukuzaji wa Elimu ya Jumla (GED) au mpango wa maandalizi wa HISET (Mtihani wa Usawa wa Shule ya Upili).
2. Wahudumu wanaowajibikia, au kusaidia katika utunzaji wa Watoto lazima wawe na uwezo wa kufanya maamuzi bora katika kuwahudumia Watoto, wathibitishe kuwa wanatii kila mara kanuni hii na sheria zote zinazohusika, na hawapaswi kujihuisha katika vitendo au tabia yoyote inayodhuru ustawi wa Watoto.
3. Watoa Huduma lazima waweze kutekeleza majukumu walijopewa na kutimiza masharti yote ya Wahudumu yaliyo katika sheria hii. Wahudumu walio kazini hawaruhusiwi kutumia pombe, tumbaku, bangi ya burudani au dawa za kulevyta. Dawa zilizoagizwa au Dawa zilizoidhinishwa ambazo haziathiri uwezo wa mto huduma wa kutunza Watoto zinaruhusiwi.
4. Aidha Mto Huduma au angalau Mhudumu mmoja lazima atimize sifa zifuatazo:
  - a. Ana angalau umri wa miaka 18, na ana cheti cha sasa cha huduma ya kwanza kwa Watu Wazima na watoto na ujuzi wa Ufufuzi wa Kumpulizia Mtu Mdomoni (CPR); na
  - b. Amekamilisha angalau saa 6 za mafunzo ya kwanza ya leseni katika mazingira salama na yenye; Ukuaji wa watoto; uchunguzi na tathmini; shughuli sahihi za ukuaji; ushauri; mahusiano ya kifamilia; utofauti wa watu binafsi na wa kitamaduni; watoto wenye mahitaji maalum; maendeleo ya kibiashara na kitaaluma; na shughuli za utunzaji wa watoto.
5. Watoa huduma na Wahudumu lazima wapewe chanjo ipasavyo na kuwa na rekodi ya chanjo inayopatikana kwa urahisi kwa ukaguzi na Idara.

Masharti yanajumuisha, hati za kinga dhidi ya pepopunda, dondakoo na kifaduro.

  - a. Watoa Huduma na Wahudumu waliozaliwa baada ya 1956 lazima wachukue na kuhifadhi Cheti cha Chanjo dhidi ya surua, matumbwitumbwi, rubela, pepopunda na dondakoo.
  - b. Rekodi za chanjo dhidi ya surua, matumbwitumbwi na rubela hazihitajiki kwa Watoa Huduma na Wahudumu waliozaliwa kabla ya 1957. Vipimo vyta damu vyta maabarani vinavyothibitisha chanjo pia vinawenza kukubaliwa.
  - c. Hati zilizoandikwa na daktari pekee zikisema kwamba chanjo hiyo haifai kiafya zinaWApA Watoa Huduma na Wahudumu ondoleo la masharti haya ya chanjo.

SEHEMU YA 8. MAFUNZO

- A.** **Mafunzo ya utangulizi.** Isipokuwa kama kipindi kingine kimetajwa, Wahudumu wote lazima wapate mafunzo katika fani zifuatazo ndani ya siku tisini za kwanza za huduma:
1. Taratibu za kukimbia moto, taratibu za kutoroka maafa na taratibu nyingine zote za dharura. Mafunzo haya lazima yakamilishwe ndani ya wiki ya kwanza ya huduma;
  2. Sheria Hii;
  3. Sera na taratibu za Mtoa Huduma;
  4. Kuzuia Ugonjwa wa Kifo cha Ghafla cha Watoto (SIDS) au Kifo cha Ghafla Kisichoeleweka (SUID), Ugonjwa wa Kumtikisa Mtoto, na maadili ya kulala salama;
  5. Utoaji Dawa na idhini ya Wazazi (Watoa Huduma hawawezi kusimamia utoaji wa Dawa hadi wapewe mafunzo);
  6. Kuzuia na kukabiliana na hali za dharura za chakula na mzio;
  7. Usalama wa majengo na nyumba;
  8. Kuzuia na kudhibiti magonjwa ya kuambukiza, magonjwa ya kusambaa, Tahadhari za Usalama wa Jumla na Viini vya Magonjwa Yanayoenezwa kwa Damu;
  9. Utunzaji na uhifadhi wa Nyenzo Hatari na taratibu za kutupa vichafuzi vya Kibayolojia;
  10. Usafirishaji wa Watoto (ikiwa mtu husika atawajibikia usafirishaji wa Watoto; inahitajika mara mbili kila mwaka baada ya hapo);
  11. Msaada wa kwanza kwa watu wazima na watoto pamoja na maonyesho ya ujuzi;
  12. Ufufuzi wa Kumpulizia Mtu Mdomoni (CPR) kwa watu wazima na watoto kwa maonyesho ya ujuzi;
  13. Mafunzo ya Wapiga Ripoti Walioruhusiwa.
- B.** **Mafunzo Yanayoendelea.** Watoa Huduma wote lazima wahakikishe idadi inayofaa ya saa za mafunzo yanayoendelea kwa Wahudumu wa Watoto. Saa kumi na mbili za mafunzo zinahitajika kila mwaka. Wato Huduma wote lazima wajisajili kwenye Mtandao wa Maendeleo ya Kitaalam wa Maine.
1. Mafunzo ya kila mwaka lazima yajumuisha ukaguzi wa mada za afya na usalama.
  2. Mafunzo yanayoendelea lazima yajumuisha mafunzo mapya ya Wawasilishaji Ripoti Waliodhinishwa na Idara angalau mara moja kila baada ya miaka minne.
  3. Mafunzo yote, ikijumuisha Msaada wa Kwanza kwa Watu Wazima na Watoto na saa za cheti cha CPR, yatahesabiwa kulingana na mahitaji ya mwaka ambao yalikamilishwa.
  4. Hesabu ya saa za mafunzo kwa mwaka lazima ilingane na tarehe ya kutolewa kwa Leseni.
  5. Mafunzo yanayohitajika kwa Wahudumu wapya yatagawanywa kulingana na miezi ya ajira.

- 6.** Ili kuhesabika katika idadi inayohitajika ya saa za mafunzo kwa kila mwaka, ni lazima mafunzo yalingane na utafiti wa sasa na maadili bora yanayohusiana na ujuzi unaohitajika ili wahudumu wa watoto waweze kutimiza viwango vya ukuaji wa Watoto na yalingane na idadi ya Watoto wanaohudumiwa na Mtoa Huduma. Mada za mafunzo zinajumuisha, lakini si tu, mazingira salama na yenye; Ukuaji wa watoto; uchunguzi na tathmini; shughuli sahihi za ukuaji; ushauri; mahusiano ya kifamilia; utofauti wa watu binafsi na wa kitamaduni; watoto wenye mahitaji maalum; maendeleo ya kibiashara na kitaaluma; au shughuli za utunzaji wa watoto.

SEHEMU YA 9. KUWASHAURI WATOTO

- A.** **Mbinu chanya za kuwashauri Watoto.** Watoa Huduma na Wahudumu lazima watumie mbinu chanya za kuwashauri Watoto zinazohimiza kujidhibiti, kujiongoza, kujistahi, kuwasiliana kuhusu mahitaji na matakwa na kushirikiana na wengine. Ushauri kwa mtoto unapaswa kukidhi mahitaji ya kibinafsi ya kila Mtoto.
- B.** **Utumiaji thabiti na unaofaa wa kanuni za mpango.** Kanuni, matarajio na mipaka lazima itumike kwa uwazi na uthabiti na itekelezwe kwa njia inayoakisi uwezo wa ukuaji wa Mtoto.
- C.** **Mbinu bora za ushauri.** Mtoa Huduma na Mhudumu lazima watumie mbinu bora za ushauri tu. Hii inaweza kujumuisha, lakini si tu, hatua kama vile:
1. Utatuzi wa migogoro,
  2. Kuhimiza matumizi ya ujuzi wa lugha,
  3. Kuelekeza kwingine,
  4. Kutoa chaguo,
  5. Kumsifu mtoto au kumhimiza,
  6. Kutambua uwezo wa Mtoto,
  7. Kuruhusu Watoto kwenda mapumziko yaliyosimamiwa na mtu mzima mbali na kikundi inapohitajika,
  8. Kuwakumbusha watoto matarajio kwa kutumia lugha chanya na wazi,
  9. Kufundisha kujidhibiti,
  10. Kuiga tabia njema, na
  11. Kuruhusu tofauti za watu binafsi.
- D.** **Vitendo vibaya.** Vitendo ambavyo vinaweza kuwadhuru Watoto vimepigwa marufuku kabisa. Mtoa Huduma lazima ahakikishe kwamba hakuna Mtoto anayetendewa jambo linaloathiri ustawi wake, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu:
1. Adhabu ya kimwili. Adhabu ya kimwili ni vitendo vya kimwili vinavyoathiri mwili wa Mtoto, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, yafuatayo
    - a. Kumpiga kofi, kumgonga, kumtikisika, kumsukuma na, kumchapa, kumchuna, kumsokota, kumpiga mateke, kumuuma, kumvuta sikio au kumchuna sikio;
    - b. Kumlazimisha Mtoto kuonja au kula vitu vikali, vichungu au vya kuchukiza kama njia ya madhumuni;
    - c. Kunyunyizia maji kama njia ya kudhibiti tabia yake;
    - d. Kumfunga Mtoto kwa utepe mdomoni;
    - e. Vizuizi vya kimwili, kama vile kumfungia Mtoto kwenye kitit

- f. Kumwagiza au kumlazimisha Mtoto kufanya mkaao mgumu kama vile: kuchuchumaa, kupiga magoti, kusimama na kushika mikono akiinyoosha kando au juu, kuinama, au kumwagiza au kumlazimisha Mtoto kurudia mwendo wa kimwili; au
- 2. Aina zingine za vitendo nya kikatili ambayo ni hatari kwa mwili wa Mtoto. Adhabu kali au ya kikatili, fedheha au matusi, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu:
  - a. Kumwaibisha na kumdhalilisha; au
  - b. Kumwadhibu kwa kujichafua, kujikojolea au kutotumia choo;
  - c. Kumdhalilisha au kumtusi Mtoto kwa njia nyingine yoyote.
- 3. Kumnyima chakula, vinywaji, mapumziko au muda wa kucheza nje kama adhabu au tishio la adhabu, au kumlazimisha kula au kunywa kinyume na mapenzi ya Mtoto;
- 4. Kumweka Mtoto kwenye mazingira ya lugha chafu, maonyesho ya vurugu, matumizi ya dawa za kulevya au maudhui ya ngono;
- 5. Kumwagiza Mtoto kunyamaza au kutofanya chochote kama hatua ya kinidhamu kwa muda unaozidi umri wa Mtoto huyo kwa kipimo cha dakika;
- 6. Kumfungia mtoto kwa njia isiyo ya kawaida, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, matumizi yasiyofaa ya viti virefu sana kwa umri wa mtoto, vitanda nya Michezo au nya Kulala visivyofaa, au kumwacha Mtoto bila utunzaji katika chumba chochote;
- 7. Kuondoa kifaa chochote saidizi ambacho kinaweza kumsababisha Mtoto kupoteza uhuru wake;
- 8. Kutumia vizuizi nya kimwili, isipokuwa kama mhudumu amefunzwa, na baada ya ukaguzi na idhini ya daktari aliyeidhinishwa kwa Leseni;
- 9. Ukosefu wa usimamizi;
- 10. Matamshi ya dharau kwa au kuwahuusu Watoto au Wazazi; au
- 11. Kumtendea ukatili.

SEHEMU YA 10. HAKI ZA WATOTO NA WAZAZI

- A. Haki za watoto.** Watoto wanaopokea huduma ya utunzaji kutoka kwa Watoa Huduma wana haki zifuatazo.
1. Watoto lazima wawe huru kutokana na unyanyasaji wa kihisia, kimwili, kingono, kutelekezwa na kutumiwa vibaya.
  2. Kila Mtoto ana haki ya kuwa huru kutokana na vitendo au shughuli mbaya zinazoathiri ustawi wake, na matendo ambayo yanaweza kuwa hatari kwa Mtoto.
  3. Kila Mtoto ana haki ya kuwa katika mazingira ambayo yanakidhi viwango vya afya na usalama katika kanuni hii.
  4. Kila Mtoto lazima apewe huduma za utunzaji bila kuzingatia rangi, umri, asili ya kitaifa, dini, ulemavu, jinsia au muundo wa familia.
  5. Watoto lazima wahudumiwe kwa utu, uzingativu na heshima huku ikitambuliwa kikamilifu kuwa wao ni watu binafsi na tofauti. Hii ni pamoja na Mtoa Huduma na Wahudumu kutumia mbinu Mwafaka Kiukuaji.
  6. Kila Mtoto ana haki ya kutekelezewa mpango wowote wa huduma ambao umeandaliwa kwa ajili ya Mtoto huyo kwa kushirikiana na mashirika ya jamii au ya serikali na Mtoa Huduma.
  7. Kila Mtoto ana haki ya kupokea shughuli, nyenzo na vifaa vinavyomfaa Kiukuaji.
  8. Watoto wenyе ulemavu wana haki ya kufanyiwa marekebisho yanayofaa kwenye sera na desturi za Mtoa Huduma.
- B. Haki za wazazi na walezi wa kisheria wa watoto wanaopokea utunzaji kutoka kwa watoa Huduma za utunzaji wa watoto.**
1. Mzazi wa Mtoto au Mlezi wa Kisheria lazima apate taarifa kamili kuhusu bidhaa au huduma ambazo zimejumuishwa katika kiwango wanacholipa kwa huduma za utunzaji wa watoto.
  2. Mzazi wa Mtoto au Mlezi wa Kisheria ana haki ya kufahamishwa kikamilifu kuhusu matokeo ya ukaguzi wa hivi majuzi uliofanywa na Idara. Mtoa Huduma lazima awafahamishe Wazazi wa Watoto au Walezi wa Kisheria kwamba matokeo ya ukaguzi wa leseni ni taarifa za umma na matokeo ya ukaguzi lazima yabandikwe katika sehemu wazi kwenye Majengo.
  3. Wazazi au Walezi wa Kisheria lazima wajulishwe na Mtoa Huduma ndani ya siku mbili za kazi kuhusu hatua zozote zilizochukuliwa na Idara dhidi ya Mtoa Huduma, ikiwa ni pamoja na, lakini situ, maamuzi ya kupewa Leseni zenye masharti, kutopewa Leseni upya, au kutozwa faini au vikwazo vingine.

SEHEMU YA 11. KURIPOTI KUHUSU KUNYANYASWA AU KUTELEKEZWA KWA WATOTO

- A. **Masharti ya kuripoti kuhusu kunyanyaswa na kutelekezwa kwa watoto.** Kila Mtoa Huduma au Mhudumu lazima awasiliane papo hapo na kitengo cha Usajili wa Kinga za Watoto cha Idara ya Afya na Huduma ya Kibinadamu kupitia simu ya dharura (800-452-1999) anaposhuku kuwa Mtoto ananyanyaswa au kutelekezwa.
- B. **Masharti ya mtoe huduma kutoa taarifa.** Mtoe Huduma lazima awajulishe Wahudumu wote wakati wa mafunzo ya utangulizi kuhusu hali yao kama Wawasilishaji Ripoti Wanaowajibika, na wajibu wao wa kutuma ripoti kwa Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu wakati wowote ambapo kuna sababu za msingi za kushuku kuwa Mtoto ananyanyaswa au kutelekezwa, na kutii mafunzo yanayoendelea ya Mwasilishaji Ripoti Aliyeidhinishwa, kwa Wahudumu wote kama ilivyoelezwa katika Sehemu ya 8 ya Kanuni hii.
- C. **Maagizo yaliyoandikwa ambayo yamewasilishwa.** Wahudumu lazima wapokee maagizo yaliyoandikwa kuhusu ripoti ya Kunyanyaswa au Kutelekezwa kwa Mtoto ambayo ina muhtasari wa sheria ya Jimbo la Maine ya kuripoti unyanyasaji wa Mtoto na taarifa inayothibitisha kuwa hawatafutwa kazi au kuadhibiwa kwa sababu tu wametoa ripoti ya Kunyanyaswa au Kutelekezwa kwa Mtoto.
- D. **Nambari ya dharura iliyochapishwa.** Mtoe Huduma lazima ahakikishe kwamba nambari ya simu ya Idara ya Usajili wa Ulinzi wa Watoto imebandikwa katika eneo kuu linaloweza kufikiwa kwa urahisi kwenye Majengo.

SEHEMU YA 12. AFYA NA MATIBABU

A. **Chanjo.** Rekodi za chanjo lazima zihifadhiwe ili kuhakikisha kuwa matibabu sahihi yanabainishwa na kutolewa iwapo kuna mzuko wa ugonjwa au jambo la dharura la afya ya umma.

1. Watoto wote wanaotunzwa sharti wakidhi mahitaji yafuatayo:

- a. Mto Huduma lazima ahifadhi rekodi ya sasa ya chanjo kwa kila mtoto, ambayo inaonyesha wazi hali ya sasa ya chanjo ya kila mtoto kulingana na Viwango vya Idara vya Huduma ya Watoto (inavyopatikana <https://www.maine.gov/dhhs/mecdc/infectious-disease/immunization/documents/Childcare%20Immunization%20Standards.pdf>) na kuchapishwa tarehe 8 Agosti 2021 ndani ya siku 30 baada ya mtoto kulazwa kwa mara ya kwanza kwenye huduma ya utunzaji wa watoto na kusasishwa inavyohitajika baadaye au,
  - b. Kipimo cha damu kinachothibitisha kingamwili dhidi ya surua, matumbwitumbwi, rubela na varisela (tetekuwanga), kilichowekwa kwenye rekodi ya Mtoto na kusasishwa kwa wakati ufaao.
  - c. Hakuna Mtoto anayeweza kuhitajika kuchanjwa ikiwa sababu za kidini, kifalsafa au matibabu zimeandikwa. Kuanzia tarehe 1 Septemba 2021, maondleo ya mahitaji ya chanjo yanatolewa tu kwa sababu za kimatibabu. Daktari wa Mtoto, muuguzi au msaidizi wa daktari lazima atoe hati inayothibitisha kwamba inashauriwa chanjo isitolewe kwa sababu za kiafya.
2. Watoto Ambao Hawajachanjwa, Watoa Huduma na Wahudumu. Familia Mto Huduma wa Utunzaji wa Watoto lazima ahifadhi orodha ya watu wote ambao hawajachanjwa, licha ya umri wao. Ikiwa ugonjwa utazuka kama inavyofafanuliwa na viwango vya kuripoti vya CDC, Mtoto ambaye hajachanjwa lazima asijumuishwe kwenye Familia Mto Huduma wa Utunzaji wa Watoto kwa mujibu wa mwongozo wa CDC au hadi Mtoto apate chanjo inayohitajika au uthibitisho wa kinga uwe kwenye rekodi.
3. Rekodi za chanjo. Familia Mto Huduma wa Utunzaji wa Watoto lazima awasilishe rekodi za chanjo kwa Idara ya Afya na Huduma za Kibinadamu, Kituo cha Kudhibiti na Kuzuia Magonjwa cha Maine, baada ya kuombwa kufanya hivyo.

B. **Masharti ya tathmini.** Idara ikiwa na sababu za kuridhisha za kuamini kwamba Mwombaji, Mto Huduma au Mhudumu hawezi kutoa huduma salama ya utunzaji wa Watoto, Idara inaweza kuomba ripoti kutoka kwa mtaalamu aliyehitimau afisa anayefaa, ambayo inajumuisha uamuza wa mtathmini wa uwezo wa mtu huyo kutunza watoto kwa usalama.

- 1. Uchunguzi wa kimwili au tathmini nyingine haihitajiki ikiwa Mwombaji, Mto Huduma au Mhudumu atakiri kwa maandishi kwamba ni kinyume na mafundisho na maadili yake ya kidini.
- 2. Ikiwa Mwombaji, Mto Huduma au Mhudumu anakataa kutathminiwa, Idara itaamua kama kuna ushahidi wa kutosha kubaini kama mtu huyo anaweza kutunza Watoto kwa usalama.

C. Ushauri wa huduma za afya

- 1. Mto Huduma lazima awe na miongozo iliyoandikwa ya kuzuia na kudhibiti magonjwa ya kuambukiza na mbinu zingine za afya zinazofaa kwa utunzaji wa watoto.
- 2. Mto Huduma lazima ahakikishe kuwa mwongozo huo unapatikana na kusomwa na Wahudumu wote.

- D. Ufuatilaji wa kiafya.** Mto Huduma lazima awafuatilie kila siku Watoto wanaotunzwa anapowasili na wakati wote wa kukaa kwa Mtoto ili kubaini dalili bayana za ugonjwa kama vile homa, kuendesha, kutapika au vipele vya ngozi. Ikiwa Mtoto ni mgonjwa, Mto Huduma lazima atii mwongozo ulioelezwa katika Sehemu ya 14(C)(1) hapa chini.

Mto Huduma anapotambua au kushuku kuwa Mtoto ameambukizwa ugonjwa au hali inayopaswa kuripotiwa, Mto Huduma lazima akiarifu Kituo cha Maine cha Kudhibiti na Kuzuia Magonjwa (MECDC). Mto Huduma lazima aiarifu MECDC papo hapo kwa njia ya simu kwa hali za Aina ya 1, na ndani ya saa 48 hali za Aina ya 2. Mbinu za Mawasiliano za MECDC: Simu: 1-800-821-5821 (saa 24 kwa siku); FAKSI: 1-800-293-7534 (saa 24 kwa siku); au TTY: Huduma ya simu ya Maine kwa watu wenye matatizo ya kusikia ya 711 (saa 24 kwa siku). Ili upate orodha ya hali zinazopaswa kuripotiwa za Aina ya 1 na 2, rejelea 10-144 CMR Sura ya 258, Kanuni za Udhibiti wa Hali Zinazopaswa Kuripotiwa, Sura ya 2(I). <http://www.maine.gov/sos/cec/rules/10/144/144c258.doc>

- E. Kuwatuma watoto nyumbani wanapougua.** Mtoto anapougua, lakini hahitaji usaidizi wa dharura wa kimatibabu, mto huduma lazima abaini kama Mtoto huyu anapaswa kurudishwa nyumbani. Mto Huduma lazima amwarifu Mzazi/Mlezi wa Kisheria wa Mtoto ambaye ana dalili zinazomhitaji kutengwa.

F. Ugonjwa, majeraha makubwa, matukio na ajali.

1. Mto Huduma au Mhudumu lazima amwarifu Mzazi au Mlezi wa kisheria wa Mtoto papo hapo kuhusu ugonjwa wowote, jeraha baya au Tukio lolote linalomhusisha Mtoto wao. Mtu mzima aliyeuleliwa na Mzazi au Mlezi wa kisheria lazima aarifiwe papo hapo iwapo Mzazi au Mlezi wa kisheria hapatikani.
2. Mto Huduma lazima arekodi Ajali, majeraha, Matukio au hali zote za dharura katika rekodi ya Mtoto siku ya tukio, na Mzazi au Mlezi wa Kisheria lazima akague na kuweka sahihi hati ndani ya siku mbili za kazi.

- G. Msaada wa kwanza.** Mto Huduma lazima awe na kifaa cha huduma ya kwanza na mwongozo wa sasa wa huduma ya kwanza.

1. Kisanduku kamili cha huduma ya kwanza lazima kipatikane kwa urahisi kwa Mto Huduma katika ziara zote za nyanjani, na wakati wa Ziara za Nyanjani na wa kuwasafirisha Watoto. Kisanduku kamili cha huduma ya kwanza kinajumuisha, lakini si tu, mkanda wa kunata, bendeji ya kunata, pedi za shashi, bendeji ya shashi, glavu zinazoweza kutupwa, pakiti ya nyenzo ya kugandisha ya papo hapo, makasi, vibano, kipimajoto, barakoa ya CPR na vipangusio vyenye dawa ya kuua viini. Kisanduku cha huduma ya kwanza lazima kisiwe na vifaa vilivyokwisha matumizi.
2. Kisanduku cha huduma ya kwanza lazima kiwe safi kila wakati, kihifadhiwe katika sehemu maalum inayofikika kwa urahisi, inayojulikana na watoa huduma wote na kiwekwe mbali na watoto.

- H. Kutoa dawa.** Mto Huduma anaweza kumpa mtoto dawa iliyoagizwa na daktari tu ikiwa Mto Huduma amepokea idhini ambayo Mzazi ameandika, kuweka saini na tarehe.

1. Mto Huduma lazima apeane tu Dawa iliyoagiziwa Mtoto mahsus, kulingana na maagizo ya lebo yaliyo kwenye chombo asili.
2. Mto Huduma hapaswi kumpa Mtoto Dawa zozote zisizoagizwa na daktari bila ruhusa iliyoandikwa na Mzazi. Ruhusa kupitia simu, ujumbe wa SMS au barua pepe inaruhusiwa katika hali za dharura, ikiwa Mto Huduma atanukuu hati inayothibitisha kutoa Dawa na kupata ruhusa iliyoandikwa na Mzazi haraka iwezekanavyo.

3. Mtoa Huduma lazima aweke rekodi iliyoandikwa, kikibainisha kila wakati Mtoto alipewa Dawa ambayo hajaagizwa na daktari.
4. Dawa zote, zilizowekwa kwenye jokofu au la, lazima:
  - a. Zisiweze kufikiwa na watoto hata kidogo,
  - b. Zihifadhiwe katika halijoto inayofaa, na
  - c. Zitupwe baada ya muda wake kuisha.

I. Kunawa Mikono. Watu lazima wanawe mikono kwa sabuni na maji yanayotiririka. Mtoa Huduma lazima ahakikishe kwamba Watu Wazima na Watoto wote wanana wa mikono angalau katika hali zifuatazo:

1. Mara moja kabla na baada ya kula vitafunio na milo, ikiwa ni pamoja na kuwanawisha mikono Watoto wote Wachanga na wakubwa kabla ya milo yote;
2. Kila baada ya kubadilisha nepi au kwenda haja;
3. Kabla na baada ya kuandaa chakula; na
4. Kabla na baada ya kupewa Dawa.

J. Kuzuia kuhatarishwa na damu na viowevu vya mwili. Mtoa Huduma lazima achukue hatua ili kuzuia uhatarisho unaosababishwa na damu na viowevu vingine vinavyoweza kuambukiza, hatua ambazo zinaweza kujumuisha matumizi ya glavu zinazoweza kutupwa. Wanapohitajika kugusa damu, viowevu vya mwili, ute, uchafu wa mwili, utando au ngozi iliyochibuka, Watoa Huduma lazima:

1. Wanawe mikono yao baada ya kugusa vitu hivi, hata ikiwa wamevaa glavu;
2. Wahakikishe wanadhibiti aka kwa njia salama kwa kutupa mara moja vitu vinavyopaswa kutumiwa mara moja ambavyo vimechafuka; na
3. Kusafisha na kupaka viua viiini kwenye sehemu na vifaa vinavyotumika tena.

K. Taratibu za hali ya dharura. Watoa Huduma lazima wawe na utaratibu wa kukabiliana na hali za dharura ya kimatibabu. Uwiano wa Wahudumu na Watoto lazima udumishwe wakati wa dharura zote za matibabu. Wahudumu wanaweza kuitwa kama inavyohitajika ili kudumisha uwiano unaohitajika. Wahudumu wote wanapaswa kupewa mafunzo ya kudhibiti hali ya dharura hadi madaktari wa dharura wafike.

SEHEMU YA 13. MAJI YA KUNYWA NA MAJI TAKA

- A.** **Maji ya kunywa.** Mtoa Huduma lazima atoe hati za usalama wa maji ya kunywa yanayotumiwa na Wahudumu na Watoto walio kituoni. Ikiwa hakuna maji ya kutosha, huenda kituo kisiweze kupewa Leseni ya kwanza au Leseni inayotolewa upya.
1. Waombaji wanaotoa maji ya kunywa kutoka kisima chao lazima wathibitishe vina maji ya ubora wa kuridhisha kwa kupima vichafuzi vifuatavyo kwenye maabara iliyoidhinishwa na jimbo la Maine:
    - a. Floridi,
    - b. Urani,
    - c. Arseniki,
    - d. Sampuli ya kwanza ya madini ya Risasi,
    - e. Naitreti, na
    - f. Jumla ya bakteria ya kolifomu.
  2. Waombaji wanaotoa maji kwenye kisima cha maji ya manispaa lazima vithibitishe vina maji ya ubora wa kuridhisha kwa kuchukua na kupima sampuli moja ya mkusanyiko wa kwanza kabla ya kupokea Leseni. Chombo cha sampuli lazima kiwe kimetolewa na maabara iliyoidhinishwa na jimbo la Maine na kiwe na uwezo wa lita moja.
- B.** **Vipimo vya maji vinavyoendelea vya kila mwaka kwa Taasisi za Huduma zenyе visima.** Watoa Huduma wanatoa maji kwenye kisima chao lazima wayapime maji yao kila mwaka kubaini kama kuna bakteria ya kolifomu na naitreti. Sampuli lazima zichambuliwe na matokeo yaliripotiwe na maabara iliyoidhinishwa na jimbo la Maine. Watoa Huduma lazima wahifadhi ripoti za ubora wa maji kwa ukaguzi wa Idara.
- C.** **Vipimo vya maji vya miaka mitano kwa watoa Huduma wenye visima.** Pamoja na vipimo vya kila mwaka vinavyohitajika kwa mujibu wa Kifungu cha 13(B) hapa juu, Watoa Huduma wanaotoa maji kwenye visima vyake lazima wapime maji yake kila baada ya miaka mitano kubaini angalau vichafuzi vifuatavyo: floridi, urani, sampuli ya madini ya risasi ya mkusanyiko wa kwanza na arseniki.
- D.** **Mikataba ya maji ya chupa.** Iwapo Mtoa Huduma atachagua kutumia na kutoa maji ya chupa kwa sababu ya kuwepo kwa kichafuzi kimoja au vingi vilivyoordheshwa katika Sehemu ya 13(A)(1)(a-e) hapa juu, basi Mtoa Huduma anaweza kuendeshwa chini ya mkataba wa maji ya chupa baina yake na Idara. Chini ya makubaliano haya, Mtoa huduma lazima:
1. Kitumie maji ya chupa kwa matumizi yote na maandalizi ya chakula;
  2. Kuwatumia taarifa ilivoandikiwa Wazazi wa Watoto walioandikishwa na wanaotarajiwa kusajiliwa kwenye Mtoa Huduma ambapo mtoto anatarajiwa kutumia maji ya chupa kwa matumizi yote na maandalizi ya chakula;
  3. Kubandika mkataba mahali ambapo unaweza kuonekana kwa urahisi na Wazazi; na
  4. Kuendelea kupima maji kila mwaka kwa mujibu wa Kifungu cha 13(B) cha kanuni hii.

- E. **Maji safi na Maji Choo.** Wakati wa saa zote za kazi, ugavi wa maji na utupaji wa maji taka lazima ufanywe kwa mujibu wa 10-144 C.M.R. Sura ya 231, 241.
1. Wakati mfumo wa utupaji wa maji taka haufanywi kwa mujibu wa kiwango hiki, Mtoa Huduma lazima afunge huduma.
  2. Watoa Huduma anaweza kuanza tena kufanya kazi wakati mfumo wa utupaji maji taka utaanza kufanya kazi ipasavyo.

SEHEMU YA 14. MAZINGIRA NA USALAMA

- A. Hali ya jumla ya jengo na Majengo yaliyo karibu.** Watoa Huduma lazima achukue hatua za haraka kurekebisha hali yoyote katika jengo halisi au kwenye Majengo, ambayo inahatarisha maisha, afya au usalama wa Watoto.
1. Ngazi zinazotumiwa na Watoto lazima ziwe na vizuizi imara vyta kushika.
  2. Ngazi lazima ziwe zimezungukwa na kuta au vizuizi. Ngazi zilizo katika maeneo zinazotumiwa na Watoto wachanga, watoto wadogo na watoto wa shule ya chekechea lazima zikingwe kwa lango au mlango.
  3. Vifaa vyta umeme katika maeneo yanayotumiwa na Watoto wachanga, watoto wadogo na Watoto wa shule ya chekechea lazima vikingwe kwa vifuniko vyta usalama, plagi, vifaa vinavyostahimili uharibifu au njia nyinginezo.
  4. Dawa Zozote, Nyenzo Zenye Sumu, Nyenzo Hatari na vitu vingine hatari kwa Watoto kama vile viberiti, tishari, fataki na vifaa vyta umeme lazima viwekwe mahali ambapo Watoto hawawezi kuvifikia.
  5. Uvutaji sigara ni marufuku kwenye Majengo wakati Watoto wapo kituoni.
  6. Kamba na nyuzi zenye urefu wa kutosha kuzunguka shingo ya Mtoto (inchi sita au zaidi) hazipaswi kuwekwa mahali zinapoweza kufikiwa na Watoto isipokuwa kama Mtoto anashiriki katika shughuli ya burudani au elimu akisimamiwa na Mtu mzima.
  7. Vifaa vilivyo na kamba ya umeme lazima vipachikwe ukutani ili kuzuia kuanguka, au kamba lazima isiweze kufikiwa na Watoto, watoto wachanga na Watoto wa umri wa kwenda shule ya chekechea.
  8. Mto Huduma lazima awe na simu inayofanya kazi akiwa Kituoni.
  9. Watoa Huduma anaweza Kufunga lango kuu la nyumbani au Kituoni mwao ili kuzuia watu kuingia kutoka nje, mradi tu mlango unaweza kufunguliwa kwa njia huru kutoka ndani, na kuna mbinu ya kuwajulisha ya Mto Huduma kuhusu Wazazi/ Kisheria Walezi au wageni wengine wanaowasili.
  10. Vitu na vifaa vyta kuchezea lazima daima viwe safi na katika hali salama na viwe vinafanya kazi.
  11. Eneo la kuangukia na linalovizunguka vifaa vyote vyta kuchezea ndani ya majengo ambalo linaweza kudhibiti kuanguka kutoka urefu wa zaidi ya inchi 29 lazima lifunikwe kwa mkeka au nyenzo za kupunguza mwanguko ambazo zinaenea angalau inchi 39 zaidi ya ukingo wa nje wa kifaa kwenda pande zote. Ikiwa muundo wa kuchezea unazidi inchi 48 kwa urefu, mkeka wa kupunguza mwanguko lazima uwe na unene wa angalau inchi mbili.
  12. Samani, vitu vingine vizito, na/au vitu ambavyo vinaweza kuanguka kwa urahisi au visivyo thabiti lazima vihifadhiwe ukutani au sakafuni.
  13. Watoa Huduma lazima asafishe sehemu za juu kila siku katika maeneo yote walipo Watoto. Bidhaa za kusafisha hazipaswi kutumiwa karibu na Watoto na mzunguko wa hewa wa kutosha lazima udumishwe wakati zinatumiwa.
  14. Watoto hawaruhusiwi kuwa karibu na vifaa vyta umeme vinapoendeshwa, na ni lazima vifaa vyta umeme vihifadhiwe mahali wasipoweza kufikia au viwe na ulinzi ili kuzuia Mtoto ye yote asiheruhiwe wakati havitumiwi.

15. Mikoba ya Watoa Huduma, mifuko, Dawa na vitu vingine lazima viwekwe mbali na watoto.
16. Njia zote za kuingia na kutoka lazima ziwe wazi ili kuwezesha uokoaji wakati wote.
17. Watoa Huduma lazima amwage takataka kwenye mapipa, vifaa vya kuchakata upya na vyombo vya mbolea na viondoe vitu kwenye nafasi ya utunzaji wa watoto wakati vifaa hivi vinajazwa, au mapema zaidi ikiwa uchafu uliomo unasababisha harufu mbaya au ni hatari ya kiafya.

B. Wakati wa kucheza nje na shughuli za ndani .

1. Watoto wanaohudhuria shughuli kwa zaidi ya saa nne na wenye umri wa zaidi ya miezi 12 wanapaswa kuwa na kipindi cha angalau dakika 60 za kucheza nje kila siku. Watoto wachanga lazima watoke nje angalau mara moja kwa siku.
2. Hali ya hewa ikiwa hatari kwa Watoto kwa mujibu wa shirika la Child Care Weather Watch na Kielezo cha Ubora wa Hewa kama ilivyoainishwa hapa chini, shughuli za jumla za mwendo zitabadilishwa na kuwa za nje.
3. Mtoa Huduma lazima afuatilie hali ya hewa ya eneo na kufuata mapendekezo ya Idara ya Huduma ya Hali ya Hewa ya Watoto, ambayo inaweza kufikiwa katika <https://www.maine.gov/dhhs/sites/maine.gov.dhhs/files/documents/ocfs/childrens-licensing-and-investigation/documents/WeatherWatch.pdf>
4. Ni lazima Mtoa afuatilie faharasa ya ubora wa hewa ya eneo lake kama ilivyoripotiwa na Wakala wa Ulinzi wa Mazingira wa Marekani, ambayo inaweza kufikiwa kwenye <https://www.airnow.gov/>. Ikiwa faharasa ya ubora wa hewa ni "Haifai kwa Makundi Nyeti" (USG) au ya juu zaidi, ni lazima Watoto wakae ndani ya majengo.
5. Kutazama televisheni, video, na/au matumizi ya kompyuta au vifaa vya kielektroniki vya mkononi yatakuwa ya kielimu, mwafaka kwa umri na yasizidi dakika tisini kila siku. Watoto wanapaswa kuandaliwa shughuli mbadala wakati huu

C. Viwango vya kuridhisha vya madini ya risasi. Watoa Huduma lazima watii sheria ya 22 MRS Sura ya 252 ya Udhibiti wa Sumu ya Madini ya Risasi, kuhusu matumizi ya rangi yenye madini ya risasi kwenye vifaa vya kuchezea, samani au sehemu zozote za ndani au za nje.

1. Watoa Huduma watafanya uchunguzi kila mwaka kubaini hatari zinazoweza kutokea kutokana na rangi iliyobambuliwa na/au kuchibuka.
2. Mtoa Huduma hatatajumuishwa kwenye uchunguzi huu ikiwa:
  - a. Jengo lake lilijengwa mwaka 1978 au baadaye;
  - b. Jengo lake limeidhinishwa kuwa halina hatari za madini ya risasi na halina rangi iliyotengenezwa kwa madini ya risasi ndani ya miezi 12 iliyopita;
  - c. Hali ya usalama dhidi ya madini ya risasi imedumishwa kuititia tathmini mpya iliyofanywa miezi 6 baada ya uidhinishaji wa awali wa usalama dhidi ya madini ya risasi na kila mwaka baadaye kuititia kwa mkaguzi wa madini ya risasi au mtathmini wa hatari; au
  - d. Mtoa Huduma hawahudumii Watoto walio na umri wa chini ya miaka sita.

3. Ukaguzi wa madini ya risasi unaofanywa na mkaguzi aliyeidhinishwa wa jimbo la Maine au mtathmini wa hatari lazima ukamilishwe ikiwa uchunguzi unaonyesha uwezekano wa uchafuzi wa rangi yenye madini ya risasi.
4. Iwapo ushahidi wa rangi yenye madini ya risasi utapatikana katika nyumba iliyojengwa kabla ya 1978, Mto Huduma lazima awaarifu kwa kuwaandikia Wazazi wa Watoto wote walio katika kituo, pamoja na familia zinazotarajiwa kujiunga kuhusu uwezekano wa uchafuzi wa rangi yenye madini ya risasi. Watoa Huduma lazima wahifadhi katika rekodi ya kila Mtoto hati iliyoadikwa ya kukiri kupokea arifa inayohitajika hapa juu.
5. Urekebishaji wote wa rangi na vumbi yenye madini ya risasi lazima ufanywe kwa kufuata maadili ya kufanya kazi kwa usalama dhidi ya madini ya risasi kwa mujibu wa sheria ya 10-144 CMR Sura ya 292, Kanuni Zinazohusiana na Sheria ya Udhibiti wa Sumu ya Madini ya Risasi.

D. Monokside ya kaboni. Watoa Huduma lazima wawe na mfumo unaofanya kazi wa kugundua monokside ya kaboni.

1. Vifaa vinaweza kuwa vya kielektroniki (vya kuingiza au vya kuunganisha kwa waya) au vitambuzi vya monokside ya kaboni vinavyoendeshwa kwa betri ambavyo vimeidhinishwa na Underwriters Laboratories Inc. (Ulioiodhinishwa na UL); au mfumo wa kielektroniki wa kugundua monokside ya kaboni uliouunganishwa kwenye mfumo wa kielektroniki wa kengele/kugundua moshi ambao umeidhinishwa na UL.
2. Angalau kigunduzi kimoja cha monokside ya kaboni lazima kisakinishwe kwenye kila ngazi ya kila nyumba na kitambuzi lazima kisakinishwe kwa mujibu wa Idara ya Usalama wa Umma ya Maine, Ofisi ya Kikosi cha Zimamoto cha Serikali au maagizo ya mwakilishi.

E. Kiwangojo cha jengo.

1. Kiwango cha joto cha chini zaidi cha angalau 65° Farenhaiti kinachopimwa katika urefu usiozidi futi mbili kutoka sakafuni lazima kidumishwe katika nafasi ambapo Watoto wanaishi.
2. Ikiwa halijoto ya ndani ya nyumba inazidi 82° Farenhaiti, basi Watoa Huduma lazima kitumie mbinu za kupoza nafasi walipo Watoto.
3. Viyoyozi, vipepeo vya umeme na vipasha joto lazima vifungwe mbali na watoto wote au viwe na ulinzi unaomzuia Mtoto ye yote kujeruhiwa.
4. Vipasha joto vinavyobebeka vinavyotumia umeme lazima viidhinishwe na Idara ya Usalama wa Umma ya Maine, Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto ya Jimbo au mwakilishi wake. Vipasha joto lazima vihifadhiwe kwa namna ya kuzuia majeraha na kuchomeka, na vipachikwe na kuendeshwa kwa mujibu wa mwongozo wa mtengenezaji.

F. Mwangaza na Usambazaji Hewa

1. Kila chumba kinachotumiwa na Watoto lazima kiwe na mwanga wa kutosha ili kuwezesha kutembea salama kupitia nafasi zake. Mwanga asili unahitajika katika chumba chochote kinachotumiwa na Watoto kwa zaidi ya saa nne kwa siku.
2. Nafasi zote za ndani zinazotumiwa na Watoto lazima ziwe na hewa ya kutosha.
  - a. Madirisha yanapaswa kufunguliwa wakati halijoto ya nje na ubora wa hewa ni mwafaka.

- b. Milango na madirisha yanayotumiwa kuingiza hewa lazima yawe na vizibaji vilivyofungwa kwa njia salama.
- c. Ni lazima kituo Mto Huduma arekebishe hali yoyote ya unyevunyevu inayosababisha ukungu, kuvu au harufu mbaya kabla ya Watoto kuishi katika nafasi hiyo.

G. Nafasi ya Chini Zaidi Inayoweza Kutumika. Mto Huduma lazima atenje nafasi isiyopungua futi mraba thelathini na tano (35) za inayoweza kutumika kwa kila Mtoto. Maeneo ambayo hayapaswi kuhesabiwa kama nafasi inayoweza kutumika ni pamoja na njia za ukumbi, nafasi ndogo, bembea za milango, makabati, hifadhi za bidhaa na bafu.

H. Sehemu za nje za kuchezea. Kituo lazima kiwe na ufikiaji wa eneo la nje la kuchezea, lenye nafasi ya kutosha kuchezea Watoto wote kwa usalama, na mitaro ya maji inayozuia maji kusongamana.

1. Ikiwa kuna hali za hatari katika eneo la michezo ya nje, Watoto lazima walindwe dhidi ya hali hizo kwa uzio au vizuizi vingine vinavyofaa.
  - a. Hali hatari ikiwa in pamoja na, lakini si tu, barabara, sehemu zozote zenye maji, njia za reli zinazotumika, miinuko au matuta, au eneo lingine lolote hatari.
  - b. Uzio unapaswa kuwa na urefu wa angalau inchi 48. Eneo lolote lililofungwa lazima liwe na angalau lango moja, ambalo linafungwa kwa komeo ambaao haiwezi Kufunguliwa na watoto.
  - c. Lazima kuwe na njia ya kutoka uwanjani isipokuwa kupitia jengo.
2. Vifaa vya kuchezea vya nje lazima vipangwe ili Watoa Huduma waweze kuwaona Watoto wote wakati wote ili waweze kuwasimamia.
3. Kofia za usalama lazima zivaliwe ipasavyo kwa shughuli zote zenye hatari za kujeruhwa kichwa (k.m. kuendesha baiskeli, skuta, viatu vyenye magurudumu, bao zenye magurudumu, bao za kuteleza kwenye theluji na/au magurudumu yanayotumia).
4. Kifaa chenyе urefu unaozidi inchi 36 kwenye sehemu ya kupanda au kusimama kitakuwa na nyenzo za kufyonza nishati chini yake.
  - a. Nyenzo za kufyonza nishati zinajumuisha nyenzo za legevu za kujaza kama vile vibanzi vya mbao za uwanja wa michezo, kokoto njegere, vigae vya mpira au mikeka, au mchanga.
  - b. Nyenzo ya kufyonza nishati lazima ienee kando ya kifaa pande zote ili kuzuia majeraha mtoto anapoanguka.
  - c. Iwapo unatumia nyenzo za kufyonza nishati zisizo za kujaza, vifaa vyote vya kubembea, kukwea na kuteleza lazima viwe na kiasi cha kutosha cha nyenzo za kufyonza nishati ili kuzuia majeraha, kulingana na urefu wa kifaa.
  - d. Zege au lami haipaswi kutumiwa.
5. Vifaa mbalimbali vinavyofaa kwa umri na mahitaji ya Watoto wote wanaotunzwa lazima viwepo. Vipandaji, bembea na slaidi lazima ziwe zimeimarishwa, safi, ziwe zimekarabatiwa kwa usahihi na kujengwa kwa usalama; na ziko katika umbali wa kutosha ili kuzuia majeraha yanayosababishwa na sehemu zozote ngumu, zikiwemo nguzo, uzio, shela na vifaa vingine vya kuchezea.
6. Eneo la kuchezea lazima lisiwe na vitu hatari na likaguliwe kwa macho na Mto Huduma kila siku, kabla ya Watoto kufika kwenye eneo hilo.

7. Masanduku ya mchanga au rundo la mchanga lazima lidumishwe katika hali salama na safi.
8. Maeneo ya michezo ya nje lazima yawe na kivuli. Mto Huduma atahakikisha kuwalinda Watoto dhidi ya miale mikali ya jua kwa kuwalisha kofia au kuwapaka mafuta ya kujikinga dhidi ya jua (isipokuwa kama Mzazi wa Mtoto ametoa maelekezo mengine). Watoto wa umri wa chini ya miezi sita lazima walindwe dhidi ya miale ya jua ya moja kwa moja, na Mto Huduma hawezu kumpaka mafuta ya kumkinga dhidi ya miale ya jua isipokuwa Mzazi wa Mtoto awasilishe pendekero la daktari. Hati zilizoandikwa na daktari lazima zihifadhiwe kwenye faili ya Mtoto.

I. **Silaha.** Silaha za moto, visu vya kuwinda, pinde na mishale, na silaha nyinginezo zinazowekwa kwenye Majengo lazima zisalie katika Kipochi, chumbani au Kabati lilolfungwa lisiloweza kufikiwa na Watoto saa zote za kazi.

1. Silaha za moto lazima zihifadhiwe bila kupakiwa kwa risasi. Risasi lazima Zifungiwe katika eneo tofauti na silaha.

J. **Nyenko, vifaa na vyombo.** Nyenko, vinyago, na vifaa lazima viwe Vinafaa Kiukuaji kwa Watoto waliosajiliwa.

1. Watoto wachanga: Aina za kutosha za vifaa vya kuchezea, muziki na vitabu vilivyoundwa ili kuchochea uvumbuzi, ukuaji wa misuli midogo na mikubwa, uratibu wa macho na mikono, na hisia za kuona, kusikia na kuhisi.
2. Watoto wachanga na watoto wa umri wa kwenda shule ya chekechea: Aina mbalimbali za shughuli katika kila mojawapo ya maeneo yafuatayo: vitalu, mchezo wa kuigiza, lugha na kusoma, sanaa na ufundi, michezo na mazoezi ya kudhibiti (kama vile michezo ya bodi na mafumbo), shughuli za hisia (kama vile mchanga na maji), sayansi na maumbile, na muziki.
3. Watoto wa umri wa kwenda shule: Aina mbalimbali za shughuli katika kila mojawapo ya maeneo yafuatayo: vitabu na lugha, sanaa na ufundi, michezo, sayansi na maumbile, na muziki.
4. Vitu na vifaa vya kuchezea ambavyo vimerejeshwa na watengenezaji au Tume ya Marekani ya Usalama wa Bidhaa (CPSC) lazima viondolewe kwenye majengo, virekebishwe, au vibadilishwe kulingana na maelezo yanayopatikana.
5. Mto Huduma lazima awe na mavazi ya ziada ya Watoto, ikiwa mavazi yamechafuka, kuharibika au hayakutolewa kwa shughuli za siku hiyo.

K. **Samani.** Mto Huduma lazima kiwe na vifaa vinavyokidhi mahitaji ya Watoto wanaohudumiwa.

1. Nafasi ya binafsi na inayofikiwa kwa urahisi lazima itengewe kwa ajili ya mavazi ya Watoto ya kuchezea na vitu vyao vya binafsi.
2. Mto Huduma lazima kimpe kila Mtoto vifaa vyake vya usafi (mswaki wa meno, brashi ya nywele, kichana, n.k.) na vitu vya binafsi (taulo, glasi ya kunywea) ikiwa anahitaji kuvitumia.
3. Ikiwa kuna vifaa vya kuoga:
  - a. Watoto hawapaswi kuoga pamoja au kushiriki maji ya kuoga;
  - b. Hodhi au mifereji ya bafu inapaswa Kusafishwa kabla ya kutumiwa na Mtoto mwingine;
  - c. Watoto lazima wapewe vitambaa na taulo safi; na

- d. Hakuna Mtoto aliye chini ya umri wa miaka mitano atakayeachwa bila kusimamiwa akiwa ndani ya beseni au bafu.

L. Vitanda na matandiko ya watoto.

- 1. Kitanda cha kulala au cha kuchezza kinachokidhi viwango vya usalama vya Tume ya Usalama wa Bidhaa(CPSC), vinavyopatikana kwenye <https://www.cpsc.gov/s3fs-public/5023.pdf>, lazima itolewe kwa kila mtoto wa umri wa hadi miezi 18.
  - a. Hakuna kitanda cha kulala au cha kuchezza kinachowenza kutumiwa kulala zaidi ya Mtoto mmoja kwa wakati mmoja.
  - b. Vitanda vya ghorofa mbili au nyingi haviruhusiwi.
  - c. Mikeka lazima iwe isiyopenyeza maji au inayoweza kuoshwa.
  - d. Kila kitanda lazima kiwe na godoro lisiloweza kupenyeza maji, thabiti na linalotoshea ambalo liko upana wa vidole viwili pande zote za fremu ya kitanda. Vitanda vyote vya kuchezza lazima vitumike pamoja na godoro asili au lingine lililopendekezwa na mtengenezaji.
  - e. Vifaa vya aina yoyote vinavyozuia watoto kutembea havipaswi kutumiwa kwenye vitanda.
  - f. Vitu vya kuchezza vikiwemo simu za mikononi na vifaa vya aina nyingine vya kuchezza ambavyo vimeundwa kuunganishwa kwenye sehemu yoyote ya kitanda havipaswi kutumiwa.
- 2. Vitanda vya watoto wachanga vinavyokidhi viwango vya usalama vya CPSC vinaweza kutumika kwa Watoto wachanga walio na umri wa hadi miezi mitano, wa uzito unaofaa. Mto Huduma hawezi kutumia vitanda vya watoto wachanga kwa mtoto ambaye anaweza kuinua kifua chake kutoka sehemu ya kulala bila kusaidiwa.
- 3. Vitanda vya kulala, vitanda vya Watoto wachanga na vitanda vya kuchezza vya watoto wachanga walio na umri wa chini ya miezi 12 lazima viwe na matandiko laini au yaliyolegea ikiwa ni pamoja na, lakini si tu: pedi za kupunguza sauti, mito, pamba, vifariji, blanketi, vifaa vya kubadilisha mkao wa kulala, bibu au vitu vya kuchezza vilivyojazwa. Blanketi inayoweza kuvaliwa isiyozuia mikono na yiliyovaliwa ipasavyo inaruhusiwa.
  - a. Vitanda, mikeka, vitanda vya kuchezza na vitanda vya Watoto wachanga lazima Visafishwe na kunyunyizwa dawa ya kuua viini baada ya kutumiwa na Watoto tofauti, vinapochafuka, au angalau mara moja kwa wiki.
  - b. Magodoro yote ya vitanda vya kulala, vitanda vya watoto wachanga na vitanda vya kuchezza lazima vifunikwe kwa karatasi iliyotoshea vizuri.
  - c. Vitanda vya kulala, vitanda vidogo, vitanda vya kawaida, mikeka au vitanda vya kuchezza vinavyotumiwa kulala lazima vipangwe kwa angalau futi 2 au vitenganishwe kwa kigawanyaji kigumu upande mmoja.
- 4. Kila Mtoto wa umri wa chini ya miaka mitano anayetunzwa kwa muda wa zaidi ya saa nne shari apewe mkeka, kitanda au kitanda kidogo tofauti chenyenye blanketi au mfuko wa kulalia. Matandiko yote yanapaswa kusafishwa kabla ya kutumiwa na Mtoto mwengine. Matandiko yote lazima yasafishwe kama inavyohitajika, au angalau kila wiki.

- a. Blanketi, mifuko ya kulalia, matandiko, vitanda na mikeka lazima vihifadhiwe kwa njia ambayo inahakikisha kwamba sehemu za kulala hazigusani au lazima zioshwe na kutiwa dawa kabla ya kutumiwa tena ikiwa zimehifadhiwa kwa njia inayowezesha sehemu za kulala kugusana wakati wa kuhifadhiwa.
- b. Shuka za kulala lazima zioshwe au kubadilishwa kabla ya kutumiwa na Mtoto mwingine. Shuka za kulala na Blanketi zote zinazoweza kuvaliwa lazima zisafishwe inavyohitajika, lakini zisizidi zaidi ya wiki moja.

M. Vyoo. Vifaa vya kuosha na vyoo vyenye sabuni na maji yanayotiririka lazima viwepo kituoni.

1. Ngazi, jukwaa fupi au mbinu nyingine lazima iwekwe karibu na vyoo na beseni za kuogea, kwa ajili ya Watoto wanaohitaji usaidizi kuzifikia na kuzitumia.
2. Watoa huduma lazima wasizidishe kiwangojoto cha maji cha 120° Fahrenheit katika mabomba yanayopatikana kwa matumizi ya Watoto.
3. Bidhaa za karatasi zinazoweza kutupwa baada ya kutumiwa, au vitambaa na taulo safi zilizochaguliwa kibinagsi zinaweza kutumika. Vitambaa na taulo safi zilizochaguliwa kibinagsi lazima zifuliwe kila siku.

N. Kutumia nepi/kwenda choo

1. Watoto lazima waangaliwe angalau kila baada ya saa mbili (2) kuhakikisha hawana nepi au nguo zilizo na unyevu au choo, na lazima zibadilishwe haraka iwezekanavyo.
2. Nepi zenyе unyevu au choo zinazoweza kutupwa lazima ziwekwe kwenye pipa lenye karatasi ya plastiki na lenye kifuniko, na kutenganishwa na takataka au uchafu mwingine, na ziwe mbali na sehemu za kuchezza au za kutayarishia chakula, au kuwekwa kwenye mfuko binagsi na kufungiwa ndani ya pipa la takataka lenye mifuko kadhaa.
3. Shughuli ya kufunga nepi lazima ifanyiwe kwenye meza ya kubadilishia au mkeka wa plastiki unaoweza kuoshwa ambao Husafishwa baada ya kutumika kila mara, au ambao una kifuniko cha kutumika mara moja.
4. Meza au mkeka wa kubadilishia nepi hauwezi kuwekwa jikoni au katika eneo la kuandalia chakula.
5. Wahudumu lazima wanawe mikono na kunawisha mikono ya Watoto kwa sabuni na maji yanayotiririka kila baada ya kubadilisha nepi.
6. Kwa Watoto wanaotumia nepi za vitambaa, nepi hii lazima iwe na kitambaa safi cha ndani, na kinachofyonza unyevu kilicho ndani ya nyenzo ya nje isiyopenyeza maji ambayo huzuia kinyesi na mkojo kutoka.
  - a. Nepi na nyenzo hii ya nje lazima zibadilishwe kwa pamoja.
  - b. Nguo na nepi za nguo ambazo zimechafuliwa na mkojo au kinyesi lazima ziwekwe mara moja kwenye mfuko au chombo safi kinachoweza kufunikwa (bila kuoshwa, kutikiswa au kumwagwa) na zipelekwe nyumbani siku hiyo ili kusafishwa.
  - c. Mfuko au chombo hiki kinachoweza kufunikwa lazima kihifadhiwe mbali na watoto.
7. Ni lazima mtoa huduma ashirikiane na familia ili kubaini kauni bora kuhusu choo kulingana na mahitaji ya kila Mtoto.

8. Vipokezi vya viti vya choo lazima vimwagwe uchafu wake mara tu baada ya kutumiwa, vioshwe na kusafishwa kwenye sinki isiyotumika kutayarishia chakula.
9. Vipokezi vya viti vya choo haviwezi kutumika katika eneo la kuandalia chakula.

O. Wanyama vipenzi

1. Wanyama vipenzi hawapaswi kuwa hatari kwa watoto.
2. Jengo lazima lisiwe na taka ya wanyama vipenzi au wanyama wengine, na sehemu ya ndani ya kituo lazima isiwe na harufu ya taka ya wanyama.
3. Masanduku ya taka ya wanyama vipenzi hayapaswi kuhifadhiwa katika sehemu za kutayarishia au kupakulia chakula, na lazima yafunikwe ili Watoto wasiguse taka hii.
4. Wanyama vipenzi wote lazima wachanjwe dhidi ya kichaa cha mbwa na rekodi ya chanjo ya kila mnyama kipenzi lazima ihifadhiwe kama ilivyobainishwa katika sehemu ya 5 ya Sheria hii.

P. Mazoezi ya kutoroka moto

1. Mazoezi ya kutoroka moto lazima yafanywe angalau mara moja kwa mwezi kwa Watoto na Watu Wazima wote walio kituoni kwa kutumia angalau njia mbili (2) za kutoka. Rekodi ya mazoezi yote ya kutoroka moto lazima iwekwe kama ilivyoainishwa katika sehemu ya 5 ya Sheria hii.
2. Mazoezi ya kutoroka moto lazima yafanywe kulingana na sera na taratibu ambazo zimebekwa katika kila chumba kinachotumiwa na Watoto.
3. Vigunduzi vya moshi lazima vitumike, inapowezekana, kufanya mazoezi ya kutoroka moto.

Q. Mpango wa kuijandalia jambo la dharura. Watoa Huduma lazima wawe na mpango ulioandikwa wa kuijandalia jambo la dharura iwapo utatokea moto, maafa ya asili, au hali nyingine ya kutisha ambayo inaweza kusababisha hatari ya kiafya au kiusalama kwa Watoto. Watoa Huduma na Wahudumu lazima wakague mpango wa kuijandalia jambo la dharura kila mwaka na kusasisha mafunzo inapohitajika. Watoa Huduma lazima vihifadhi nakala iliyosashwa ya mpango wa kuhamishwa na kumpa maelezo ya taratibu za dharura za kuhamishwa kila Mzazi au Mlezi wa Kisheria wa Mtoto wakati wa kumsajili Mtoto kwenye Mtoa Huduma na wakati wowote mpango unasashiswa.

1. Mpango lazima utoe mipango ifuatayo:
  - a. Uhamishaji, ikiwa ni pamoja na kituo maalum ya kuhamishiwa, na njia ya uokoaji;
  - b. Uwezo wa kufungwa kwa makazi ya/au kwa dharura;
  - c. Taratibu za kuwafahamisha Wazazi/Walezi wa Kisheria;
  - d. Taratibu za kushughulikia mahitaji ya Watoto binafsi wakiwemo Watoto wenye mahitaji maalum;
  - e. Kushirikiana na maafisa wa usimamizi wa dharura wa ndani; na
  - f. Mwongozo wa kuendelea na utunzaji wa Watoto katika kipindi cha baada ya jambo la dharura au maafa.
2. Mtoa Huduma lazima kifanye zoezi la uokoaji angalau mara mbili kwa mwaka na tarehe hizi lazima zirekodiwe na ziweze kupatikana ili kukaguliwa.
3. Wahudumu wote lazima wafunzwe na kufahamu mpango wa maandalizi ya dharura.

SEHEMU YA 15. KUOGELEA NA KUETEMBEA MAJINI

- A.** **Sera kuhusu shughuli za ndani ya maji na taratibu za usalama.** Usimamizi wa Watoto unahitajika wakati wote, unaofanywa na watoa huduma walio karibu ili kuwezesha kutoa usaidizi na kuweza kuwaona na kuwasikia Watoto wote walio katika eneo la kuogelea au kutembea ndani ya maji.
1. Mto Huduma anayetoa shughuli za kuogelea au kutembea majini lazima kiandae sera na taratibu kuhusu shughuli za kuogelea na kutembea majini, na taratibu za usalama.
  2. Sera na taratibu lazima zijumuise shughuli zote za kuogelea au kutembea majini zinazofanyika katika Kituoni au nje ya kituo, kwa mfano, kwenye Bwawa la kuogelea la umma au ufuoni.
  3. Sera na taratibu lazima zijumuise mpango wa dharura ulioandikwa unaohusiana na shughuli zozote za kuogelea au kutembea majini, licha ya mahali zinafanyika. Mpango huu lazima upatikane kwa Wahudumu wote. Mpango huu lazima ujumuise taratibu za dharura za matibabu, dharura zinazosababishwa na kemikali, kuzama majini, hali mbaya ya hewa na kuthibitisha mara kwa mara kwamba Watoto wote wako salama.
- B.** **Ruhusa ya wazazi.** Kabla ya kuruhusu Mtoto kushiriki shughuli za maji, Mto Huduma lazima awe na ruhusa ilioandikwa na Mzazi au Mlezi wa Kisheria. Angalau kila mwaka, ni lazima fomu ilioandikwa ya ruhusa ya Mzazi isasishwe, iwekwe saini na kuandikwa tarehe na Mzazi au Mlezi wa Kisheria. Fomu ya ruhusa ya Wazazi iliyotiwa saini na tarehe lazima iwekwe katika faili inayotunzwa na Mto Huduma kwa rekodi za kila Mtoto. Fomu ya ruhusa ya Mzazi lazima ijumuise:
1. Jina la mtoto na tarehe ya kuzaliwa;
  2. Shughuli za maji zinazotolewa;
  3. Uwezo wa kuogelea wa mtoto;
  4. Mahali ambapo shughuli za maji zinafanyika;
  5. Kuwepo au kutokuwepo kwa Mlinzi Aliyethibitishwa; na
  6. Sahihi na tarehe ya Mzazi.
- C.** **Sehemu.** Vifaa vyote vya kuchezea ndani ya maji lazima viwekwe kwenye nyasi au nyenzo inayofyonza nishati vinapotumika.
- D.** **Kiwango cha chini cha mafunzo na leseni inayohitajika kwa shughuli za maji.** Mto Huduma lazima kiwe na wahudumu wa maji waliopewa mafunzo sahihi, kama inavyofafanuliwa na sheria hii, wawepo kila wakati wa mafundisho ya kuogelea au shughuli zingine za kuogelea au kutembea ndani ya maji.
1. Mabwawa ya kutembea ndani. Watoto lazima wakatazwe kuingia kwenye Bwawa la Kutembea Ndani ya Maji ikiwa hakuna uangalizi wa Mhudumu wa Kutembea Ndani ya Maji.
  2. Mabwawa ya Kuogelea. Watoto lazima wakatazwe kuingia kwenye Bwawa la kuogelea lolote au lenye upana zaidi ya Bwawa la Kutembea Ndani ya Maji ikiwa hakuna uangalizi wa Mhudumu wa Usalama wa Maji.

E. **Usafi.** Mabwawa ya Kuogelea lazima yawe na uwazi wa kutosha. Sehemu ya chini ya Bwawa lazima iweze kuonekana wazi katika sehemu yenye kina kikuu zaidi. Mabwawa ya kuogelea lazima yawe na mfumo wa kuchuja na/au kusafisha maji kwa dawa. Mabwawa ya kutembea ndani ya maji lazima Yasafishwe na kuondolewa maji kila siku, na inavyohitajika ili kuondoa uchafu unaoonekana.

F. Ufikiaji wa Bwawa.

1. Mabwawa yote ya kutembea ndani ya maji lazima yaondolewe maji wakati hayatumiki.
2. Hodhi za maji moto lazima zilindwe kwa uzio au vizuizi Vilivyofungwa ili kuzuia Watoto kuzifikia.
3. Mabwawa yote ya kuogelea ya ardhini yaliyo katika maeneo yanayofikiwa na Watoto lazima yawe na uzio. Uzio lazima uwe na urefu wa futi nne na lango linalofungwa.
4. Mabwawa ya Kuogelea yaliyo juu ya ardhi lazima yawe na kuta zenyte urefu wa angalau futi nne ambazo watoto hawawezi kupanda, au lazima zizungukwe kwa uzio wa angalau futi nne kwa urefu na kulindwa kwa Lango linalofungwa. Wakati Bwawa halitumiki, lazima ngazi ziondolewe kwenye Bwawa la Kuogelea au kulindwa vinginevyo ili kuzuia watoto kulifikia bila usimamizi.

G. Maandalizi na mazoezi ya kukabiliana na matukio ya dharura.

1. Mabwawa yote lazima yawe na simu ya dharura katika eneo la Bwawa. Simu hizi lazima ziweze kupiga moja kwa moja kwenda kwa usaidizi wa dharura.
2. Mazoezi ya uokoaji wa dharura wa maji lazima ufanywe angalau mara moja kwa mwezi katika mwezi wowote ambao shughuli za maji hufanyika. Mazoezi haya lazima yafanywe kulingana na sera na taratibu, ambazo zinajumuisha matumizi ya vifaa vya usalama, uokoaji wa Watoto, mbinu za kidesturi za kuhakikisha Watoto wote wapo, na pia mawasiliano ya dharura.
3. Kituo lazima kiweke rekodi iliyoadikwa ya aina, tarehe, wakati na muda wa mafunzo na mazoezi.

H. Uwiano wa Wahudumu na Watoto wakati wa shughuli za maji. Uwiano wa Wahudumu na Watoto lazima udumishwe wakati wote katika shughuli za kuogelea na kutembea ndani ya maji.

1. Wahudumu wa Bwawa la Kutembea Ndani wanaweza kujumuishwa katika uwiano wa Wahudumu na Watoto. Wahudumu wa usalama wa maji, Waokoaji Waliohitimu na wakufunzi wa kuogelea hawawezi kujumuishwa katika uwiano wa Wahudumu na Watoto. Wahudumu wa usalama wa maji na Walinzi wa Maji Waliothibitishwa lazima wawe nje na karibu na Bwawa la kuogelea.
2. Wakati Watoto wasiozidi watatu wako kwenye Bwawa la kuogelea, mhudumu wa usalama wa maji anaweza kujumuishwa katika uwiano wa Wahudumu na Watoto. Mhudumu wa usalama wa maji lazima awajibikie kipekee wa usimamizi wa Watoto katika Bwawa la kuogelea.
3. Ikiwa Bwawa lina kina cha zaidi ya futi nne wakati wowote, ni wahudumu pekee wanaoweza kuogelea pekee ambao wanaweza kujumuishwa katika uwiano wa Wahudumu na Watoto.

I. Mabwawa ya kuogelea. Watoa Huduma walio na Mabwawa ya kuogelea kwenye Majengo lazima wafahamu taratibu za dharura, matumizi ya vifaa vya usalama na mawasiliano ya dharura.

1. Watoa Huduma wa vituo lazima wakamilishe orodha ya ukaguzi wa usalama siku yoyote ambayo shughuli ya kuogelea imefanywa. Orodha ya ukaguzi itatolewa na Idara na lazima iwekwe saini na mtu anayewajibikia shughuli za kuogelea siku hiyo.

2. Kanuni za usalama zinazosomeka ambazo zinahusu matumizi ya Mabwawa ya kuogelea ni lazima ziwekwe mahali panapoonekana wazi na lazima zisomwe na kukaguliwa kila wiki na kila Mhudumu anayehusika na usimamizi wa Watoto.

J. Mabwawa ya nje ya kituo au hifadhi asili za maji. Kwa shughuli za maji za nje ya Kituo, iwe Mlinzi Aliyeidhinishwa yupo kwenye zamu, Mtoa Huduma lazima awasilishe mhudumu mmoja wa usalama wa maji waliopo.

1. Walinzi wa Maji walioidhinishwa hawapaswi kuhesabiwa kama wahudumu wa usalama wa maji.
2. Shughuli za maji katika maeneo asilia ya maji lazima ziandaliwe tu kwenye eneo mahususi liloandaliwa na Mtoa Huduma kwa kutumia vizuizi vya ardhini na majini vinavyoonekana.
3. Wahudumu wa usalama wa maji hawapaswi kujumuishwa katika uwiano wa Wahudumu na Watoto. Wahudumu wa ziada Watoto lazima wawepo ili kutimiza masharti ya uwiano wa Wahudumu na Watoto.
4. Mtoa Huduma anayetoa shughuli za maji kwenye maeneo asili ya maji au kwenye Mabwawa yenye kina cha zaidi ya inchi 24 lazima kitume ilani iliyoandikwa kwa kila Mzazi wa Mtoto au Mlezi wa Kisheria kwamba hakutakuwa na Mwokoaji Aliyeidhinishwa aliye kwenye zamu.
5. Wahudumu wasiopungua wawili ambao wana umri wa miaka 18 au zaidi wakubwa lazima wawepo kila wakati katika shughuli za maji kwenye vyanzo asili vya maji.

K. Watoto wasiojua kuogelea. Ni lazima watoto wote wasiojua kuogelea watambuliwe wazi kwa njia inayoonekana na kutambuliwa kwa urahisi na Watoa Huduma, wahudumu wa usalama wa maji na Walinzi wa Maji Walioidhinishwa kama inavyotumika.

SEHEMU YA 16. VIFAA VYA VYAKULA NA VYA JIKONI

- A.** **Vyakula na vitafunio vyenye virutubisho vyote.** Milo na vitafunwa vinavyotolewa na Mto Huduma lazima viwe na lishe na usawa bora wa virutubisho. Kila mlo (kifungua kinywa, chakula cha mchana na cha jioni) na vitafunio vinavyotolewa na Mto Huduma lazima vijumuisha virutubisho kama vile protini, bidhaa za maziwa, matunda na mboga, maji na nafaka.
1. Watoto lazima wapewe ufikiaji wa maji ya kunywa wakati wote.
  2. Vitafunio mbalimbali vyenye lishe na vinavyojumuisha bidhaa za maziwa, matunda, maji, mboga na nafaka lazima vitatolewa.
  3. Lazima Watoto wapewe maziwa, maji au kibadala cha maziwa katika milo na vitafunio vyote.
  4. Vipimo vya chakula vinavyotolewa lazima viendane na umri na hamu ya chakula ya Mtoto.
  5. Watoa Huduma wanaweza kuwahimiza Watoto kujaribu vyakula vipyta, lakini hakuna Mtoto atakayelazimishwa kula chochote asichotaka.
  6. Vyakula visivyo na afya kama vile vyakula vyepesi, vyakula vya haraka na vyakula vilivyochochakatwa vinaweza kutumiwa tu kwenye matukio maalum kama vile sherehe za likizo na sherehe za siku ya kuzaliwa. Soda haipaswi kutumiwa wakati wowote.
  7. Wakia 4 hadi 6 pekee za juisi asili 100 isiyo na sukari nyongeza zinaweza kupewa watoto wa umri wa zaidi ya miezi 12, mara isiyozidi moja kila siku.
  8. Watoto lazima wapewe muda wa kula chakula chao, wasiharakishwe wakati wa mlo au vitafunio, na lazima wawe wameketi. Watoto lazima wasiruhusiwe kucheza, kutazama televisheni au kutumia vifaa vya kielektroniki wakati wa chakula au vitafunio.
- B.** **Kunawa mikono.** Watu wote Wazima na Watoto wote lazima wanawe mikono punde kabla ya kuandaa au kulavitafunio na milo.
- C.** **Mizio.** Hati kuhusu mizio ya chakula waliyo nayo watoto/madhara ya chakula kama ilivyothibitishwa na daktari lazima iweze kupatikana kwa urahisi na kukaguliwa na Wahudumu wote wanaohusika na utayarishaji na upakuaji chakula. Chakula lazima kitayarishwe kulingana na mpango ulioandikwa kwa kila Mtoto mwenye mizio wa chakula au anayeathiriwa na chakula. Mpango lazima ukaguliwe na kusashwa jinsi mahitaji ya Watoto yanapobadilika ma kwa angalau mara moja kwa mwaka.
- D. Majukumu ya Watoa Huduma**
1. Watoa Huduma au Wahudumu ambao wanaugua hawaruhusiwi kufanya kazi katika eneo la kuandalia chakula. Watoa Huduma au Wahudumu walio na vidonda wazi ambavyo haviwezi kufunikwa hawapaswi kushughulikia au kuandaa chakula.
  2. Watoto wanaweza kuruhusiwa katika maeneo ya kutayarisha chakula tu wakati wanasimamiwa moja kwa moja na Mhudumu na hakuna hatari ya kujeruhija na vifaa vya jikoni.
  3. Watoto lazima wawe mahali ambapo ya Mto Huduma anaweza kuwaona na kuwasikia wakati wa chakula na vitafunio.
  4. Mtoto haweye kupewa chakula chochote kilichobakishwa na Mtoto mwengine

E. Hifadhi ya Chakula

1. Vyakula vyote vilivyochafuliwa, vilivyoharibika au vilivyoisha muda lazima vitupwe mara moja. Chakula au kinywaji cha mikebe iliyovimba, yenyekutu, iliyobondeka au inayouju hakipaswi kuliwa na lazima kitupwe mara moja.
2. Vyakula vyote vinavyoharibika lazima vihifadhiwe katika halijoto inayolofaa.
3. Jokofu lazima zidumishwe kwa halijoto isiyozidi 40° Farenhaiti. Kipmajoto kinapaswa kuwekwa kwenye jokofu kila wakati.
4. Friza lazima zidumishwe kwa halijoto isiyozidi 0° Farenhaiti. Kipmajoto kinapaswa kuwekwa kwenye friza kila wakati.
5. Chakula kilichohifadhiwa kwenye jokofu lazima kihifadhiwe kwa njia ambayo inawezesha mzunguko bora wa hewa baridi. Vyakula vyote lazima vifunikwe.
6. Chakula cha mchana kilicho kwenye visanduku/mikoba au chakula kingine kinachotoka kutoka nje ya Mtoa Huduma lazima kiwekwe kwenye jokofu ikihitajika.

F. Maandalizi ya Chakula

1. Vyakula vilivyogandishwa lazima vinganduliwe kwenye jokofu au kwa maji baridi ya mfereji. Vyakula vilivyogandishwa ambavyo vimeganduliwa kwenye maikrowevu lazima vipakuliwe papo hapo au kutayarishwa ili kupakuliwa.
2. Matunda na mboga mbichi lazima yaoshwe vizuri kabla ya kutumiwa.
3. Chakula, ikiwa kimepashwa joto, lazima kitolewe kwa Watoto baada tu ya halijoto yake chakula hiki kuchanganywa, kukorogwa na kukaguliwa ili kuzuia kuwachoma watu.

G. Vifaa na Vyombo

1. Sehemu zote za kuandalia na kulia chakula lazima zisafishwe kabla na baada ya matumizi.
2. Sahani na vyombo lazima vioshwe kwenye mashine ya kiotomatiki au vioshwe kabisa kwa maji moto ya sabuni na kusuzwa kwa maji moto.
3. Bidhaa za karatasi lazima zitumiwe mara moja na lazima zitupwe baada ya kutumiwa.
4. Vyombo vya kutumiwa mara moja lazima vitumike mara moja tu.

H. Vifaa vya jikoni

1. Maeneo ya jikoni lazima yawe na mwanga wa kutosha, yadumishwe yakiwa safi na kupandwa taratibu.
2. Sehemu ya kutayarishia chakula halipaswi kutumika kwa shughuli nyingine wakati chakula au kinywaji kinatayarishwa au kupakuliwa.
3. Vyakula na vinywaji vyote moto lazima viwekwe mbali na Watoto. Mhudumu ambaye anapika au kunywa kinywaji moto hapaswi kuwapakata Watoto.

4. Sinki sahihi zenyе mifereji, pamoja na maji moto na baridi yenyе ya shinikizo zilizoidhinishwa na mamlaka husika lazima yatolewe katika vyumba vyote ambapo vyakula au kinywaji hutayarishiwa, au vyombo kuoshewa. Bafu hazipaswi kutumiwa kuandalia vyakula, kusafisha chupa za Watoto wachanga, au kuosha vyombo.
5. Sehemu zinazoguswa na vyakula au vinywaji lazima ziwe zinaweza kusafishwa kwa urahisi, zisiwe na vitu vingi, na zitengenezwe inavyofaa.
6. Vifaa vya jikoni lazima vidumishwe katika hali safi bila wadudu, panya na uchafu mwingine. Vyombo, vifaa na vyakula vyote lazima vihifadhiwe mahali safi, pakavu pasipo na wadudu, panya, na uchafuzi mwingine wowote, na lazima viandaliwe kwa namna ya kuzuia uchafuzi.
7. Jokofu lazima lidumishwe katika hali safi, bila kuvu na vitu vinavyomwagika.

SEHEMU YA 17. USAFIRISHAJI

A. Masharti ya madereva. Mtu ye yeyote anayewabeba kwa gari Watoto wanaopokea utunzaji kwa Mto Huduma lazima awe na leseni ifaayo ya kuendesha daraja la gari husika, kila mwaka awasilishe hati iliyosainiwa inayoidhinisha Idara kukagua rekodi za Ofisi ya Magari, apokee matokeo yanayostahiki kwa mujibu wa Ofisi ya Ukaguzi wa Magari, na kukamilisha mafunzo yaliyoidhinishwa na Idara ya usafiri wa Watoto kabla ya kuwabeba Watoto kwa gari na angalau kila baada ya miaka miwili.

1. Makosa yafuatayo yanamnyima mtu sifa ya kuwabeba kwa gari Watoto wanaopokea huduma ya utunzaji kutoka kwa Mto Huduma, kila yanapotokea:
  - a. Hatia ya gari inayosababisha kifo,
  - b. Ukaidi wa kukataa kutii amri ya kusimama ya afisa sheria,
  - c. Mauaji ya jinai yanayotokana na kuendesha gari.
2. Makosa yafuatayo yanamnyima mtu sifa ya kuwabeba kwa gari Watoto wanaopokea huduma ya utunzaji kutoka kwa Mto Huduma, ikiwa yalitokea ndani ya miaka mitano iliyopita:
  - a. OUI ya Jinai,
  - b. Kuendesha gari wakati leseni imesimamishwa au kughairiwa,
  - c. Kuendesha gari kwa namna inayohatarisha maisha,
  - d. Kukataa kutii amri ya kusimama ya afisa sheria,
  - e. Kuendesha kwa kasi ya jinai

B. Uwezo wa gari usiopaswa kukiukwua. Idadi ya watu wanaosafirishwa kwenye gari lolote haipaswi kuzidi uwezo wa kuketi kwenye gari, isipokuwa katika tukio la uokoaji na kuhamishwa kwa dharura kwenda kwenye kituo cha kuhamishiwa kilicho wazi.

C. Usalama katika magari

1. Hakuna Mtoto atakayeruhusiwa kwenye gari lolote bila uangalizi wa Watoto wazima.
2. Ni lazima watoto wakae wakiwa wamefunga mikanda ya usalama au viti vya usalama vya Watoto kwa mujibu wa 29-A M.R.S. §2081.
3. Masharti ya magari yaliyo hapa juu hayatatumika kwa magari ambayo hayaendeshwi na madereva wa Mto Huduma, kama vile mabasi ya shule, teksi na/au mashirika ya usafiri wa umma.
4. Watoto wanaosafirishwa kwa basi la shule ambao wana umri wa chini ya miaka 4 lazima waketi kwenye viti vya usalama vya Watoto kwa mujibu wa 29-A M.R.S. §2081.
5. Silaha hazipaswi kusafirishwa kwa gari lolote ambalo linawasafirisha Watoto.

D. Safari za Nyanjani

1. Watoa Huduma lazima wawe na taratibu za kuwahesabu Watoto wote kila wakati.
2. Ni lazima watoto wahesabiwe wakati wa kuondoka na kuingia Kituoni, na pia mara kwa mara wakati wa Safari ya Nyanjani.

SEHEMU YA 18. UTUNZAJI WA WATOTO WACHANGA NA WAKUBWA

- A.** **Sheria za ziada za mpango zinazowahudumia watoto.** Kando na sheria zilizotangulia, Watoa Huduma wanaowahudumia Watoto wa umri wa wiki sita hadi miezi 36 lazima kitii sheria za sehemu hii.
- B.** **Kukuza mahitaji ya kimaendeleo.** Mahitaji ya kimaendeleo ya watoto wachanga na watoto wadogo lazima yakuzwe kwa njia zifuatazo:
1. Mto huduma lazima ahakikishe kwamba Watoto wachanga na Watoto Wadogo wanapewa shughuli mbalimbali ili kukuza maendeleo sahihi katika nyanja zote za kujifunza, kulingana na mahitaji ya kimaendeleo ya kila Mtoto;
  2. Kila Mtoto lazima aruhusiwe kuanzisha na kufuata ratiba yake mwenyewe ya kulala, kupumzika, na kuamka;
  3. Watoto Wachanga na Watoto Wadogo hawapaswi kuruhusiwa kutumia vifaa vya kucheza au vitu wanavyoweza kumeza au kuwakaba koo. Watoto hawapaswi kupewa vyakula ambavyo vina hatari ya kuwakaba kwa sababu ya ukubwa, umbo au ugumu;
  4. Mkao wa kila Mtoto mchanga lazima ubadilishwe kila dakika 30, wakati Mtoto ameamka;
  5. Watoto wachanga lazima wapewe vipindi vya mazoezi ya tumbo kila siku wakisimamiwa;
  6. Matumizi ya vifaa vya watoto wachanga ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, vifaa vya kurukia na kubembea, ambavyo watoto hawaruhusiwi kutumia kwa zaidi ya dakika 30 kwa wakati mmoja; na

C. Kula

1. Vyombo vya maziwa ya mama lazima viandikwe jina la Mtoto, yawekwe tarehe na kuhifadhiwa au kutupwa kwa mujibu wa jedwali lililo hapa chini.

Mahali pa Kuhifadhi na Halijoto			
	Rafu	Jokofu	Friza
Aina ya Maziwa ya Mama:	77°F (25°C) au baridi zaidi (halijoto ya kawaida)	40°F (4°C)	0°F (-18°C) au baridi zaidi
Yaliyotolewa kwenye titi hivi punde	Hadi saa 4	Hadi siku 4	Ndani ya miezi 6 ni bora zaidi Hadi miezi 12 inakubalika
Yaliyoganduliwa, Yaliyokuwa Yamegandishwa Awali	Saa 1–2	Hadi Siku 1 (Saa 24)	USIWAHI kugandisha tena maziwa ya mama baada ya kuyeyushwa
Mabaki ya Chakula	Ikiwa mtoto hakumaliza chakula cha chupa, tumia ndani ya saa 2 baada ya Mtoto kumaliza kula.		

2. Poda ya maziwa lazima itengenezwe kutokana na bidhaa zilizotayarishiwa viwandani. Michanganyiko ya poda ya maziwa iliyotengenezewa nyumbani imepigwa marufuku.
3. Maziwa poda na maziwa ya mama lazima viwe na tarehe na jina la Mtoto.
4. Tumia poda ya maziwa ndani ya saa 2 baada ya kutayarisha na ndani ya saa 1 kutoka wakati ulianza kumlisha. Ikiwa poda ya maziwa ya watoto wachanga iliyoandaliwa haitatumika ndani ya saa 2, hifadhi chupa mara moja kwenye jokofu na uitumie ndani ya saa 24.
5. Kiasi na ratiba ya lishe lazima ikidhi mahitaji ya Mtoto.

6. Watoa Huduma lazima wawapakate Watoto wachanga ambao hawawezi kujinyonyesha chupa ili wawalishe.
7. Watoto wanaojinyonyesha chupa lazima wawe wameketi na wanaoweza kufikiwa na Watoa Huduma.
8. Ikiwa maziwa ya mama au mchanganyiko wa maziwa yanapaswa kupashwa joto, chupa lazima ziwekwe kwenye maji ya moto (si ya kuchemka) kwa muda usiozidi dakika tano, baada ya hapo chupa inapaswa kutikiswa vizuri, na kupimwa joto kabla ya kumlisha mtoto. Chupa za posa au maziwa ya mama hazipaswi kupashwa joto kwenye maikrowevu.
9. Kiti au meza inayotumika kulisha Watoto wachanga na Watoto wadogo lazima iwe imetengenezwa kwa muundo hivi kwamba Mtoto hawezi kuteleza au kuanguka.
10. Sahani na chupa zinazotumiwa kulishia lazima ziwe zimetengenezwa kwa nyenzo zisizoweza kuvunjika, au zifunikwe kwa nyenzo ambazo huzuia kuvunjika na haziwezi kuwa na bisphenol A (BPA).
11. Wazazi lazima wajulishwe mara moja ikiwa Mtoto amenyweshwa maziwa ya mama ya Mtoto mwagine kwa bahati mbaya. Watoa Huduma lazima wawe na taarifa kuhusu vipimo vyatufuatilaji na kushiriki matokeo.

D. Kulala/Kupumzika. Mto Huduma lazima atii masharti ya Kifungu cha 14(L) cha sheria hii, na:

1. Ni lazima watoto wachanga walazwe kwa migongo yao katika kitanda kidogo kilichoidhinishwa, kitanda cha kulala, au kitanda cha michezo wanapolala, isipokuwa Mzazi wa Mtoto akitoa mapendekezo tofauti ya daktari. Hati zilizoandikwa na daktari lazima ziwekwe kwenye faili ya Mtoto.
2. Kila Mtoto/Mtoto Mchanga lazima aruhusiwe kufuata ratiba yake ya kulala/kupumzika, isipokuwa kama hati mahususi iliyoandikwa na daktari iko kwenye faili ya Mtoto.
3. Kinga ya kifuani na nguo zilizo na kamba au kofia lazima ziondolewe kabla ya kumweka Mtoto kitandani ili kulala.
4. Hairuhusiwi kuwafunga watoto kwa vitambaa vilivyokazwa
5. Watoto Wanaolala lazima wakaguliwe kibinagsi angalau kila dakika 30.
6. Vitanda vyatufuatilaji ya kulala na vyatufuatilaji vinaweza tu kutumiwa na Mtoto mmoja kwa wakati mmoja.

SEHEMU YA 19. UTUNZAJI WA USIKU

- A.** **Sheria za ziada za utunzaji wa usiku.** Mtoa Huduma anayetoa Utunzaji wa Usiku lazima atii masharti ya sehemu hii, pamoja na sehemu nyingine za Sheria hii.
- B.** **Utunzaji wa watoto binafsi.** Juhudi maalum lazima zifanywe na Mtoa Huduma na Wahudumu ili kuhakikisha utunzaji wa wakati wa kulala na kuamka umemfaa kila Mtoto binafsi.
- C.** **Vyumba vinavyotumika kulala au kupumzika.** Vyumba vyote vinavyotumiwa kulala au kupumzika lazima viidhinishwe na Ofisi ya Msimamizi wa Zimamoto wa Jimbo.
  - 1.** Chumba kilicho juu ya ghorofa ya kwanza kinaweza kutumika kulala au kupumzika ikiwa chumba hicho kina njia mbili za kutokea, huku njia moja ikiwa ya kutoka ikielekea nje moja kwa moja, na njia ya kufikia ghorofa ya chini kwa usalama.
  - 2.** Mtoa Huduma lazima awe na kibali kilichoandikwa kutoka Idadi Mzazi wa kila Mtoto anayetunzwa, akiruhusu mtoto wake ashiriki chumba cha kulala na mtu mwengine. Watoto wa umri wa kwenda shule lazima watengewe maeneo ya kulala ya jinsia maalum na maeneo ya kibinafsi ya kuvalia.
- D.** **Vitanda na matandiko.** Kituo kinachotoa huduma ya usiku lazima kiwe na kitanda cha kulala ambacho ni salama na imara kwa kila Mtoto mchanga, na kitanda salama na imara chenye godoro na mto kwa kila Mtoto mkubwa.
  - 1.** Vitanda vya ghorofa ya juu lazima viwe na reli ya usalama.
  - 2.** Vitanda vya maji havipaswi kutumiwa kwa Watoto wa umri wa chini ya miezi 36.
  - 3.** Shuka lazima zibadilishwe kila wiki baada ya kutumiwa na Watoto tofauti, au mara nyingi zaidi ikihitajika. Hakuna Mtoto anayeruhusiwa kulala kwenye kitanda chenye unyevu.
  - 4.** Vitanda vilivyopangwa sambamba lazima viachane kwa angalau mita mbili.
  - 5.** Vitanda vya Watoto wachanga lazima viwe vinazingatia Kifungu cha 14(L) cha sheria hii.
  - 6.** Mikeka haiwezi kutumika kulala usiku kucha.
- E.** **Uangalizi wakati wa kulala.** Watoto Wanaolala lazima wawe mahali ambapo Mtoa Huduma anaweza kuwasikia, jambo ambalo linaweza kujumuisha kutumia kifuatiliaji cha sauti na/au cha picha.

SEHEMU YA 20. UTEKELEZAJI, UTUMAJI MAOMBI TENA BAADAYE NA RUFAA

- A. Mamlaka ya Idara ya kutekeleza hatua za kutii sheria.** Idara inaweza kukiagiza Mto Huduma kutatua ukiukaji wowote kwa njia, na ndani ya muda uliowekwa, ambao Idara itaamua kuwa inafaa ili kuhakikisha kwamba sheria hii inafuatwa au kulinda afya na usalama wa Watoto.
1. Idara inaweza kuchukua hatua moja au nyingi zifuatazo katika kiwango chochote kinachofaa, ili kushughulikia ukiukaji wa sheria hii au sheria zinazotumika.
  2. Vitendo vya utekelezaji havihitajiki kufuatana, kama ilivyowasilishwa katika sheria hii.
  3. Idara inaweza kuondoa au kurekebisha masharti yoyote ya sheria hii, isipokuwa kama masharti yameidhinishwa na sheria ya Jimbo au Shirikisho.
    - a. Mwombaji lazima aeleze, kwa maandishi, kwamba njia mbadala itazingatia dhamira ya sheria ambayo inahusika katika kuomba ondoleo hilo.
    - b. Ikiidhinishwa, ondoleo litawekwa tu kwa muda wa Leseni.
    - c. Muda utaongezwa tu pale ambapo maslahi bora zaidi ya Mtoto/watoto yatatolewa.
- B. Mpango wa utekelezaji ulioelekezwa.** Idara inaweza kutoa Mpango wa Utekelezaji Ulioelekezwa kwa sababu ya kutofuta sheria hii.
1. Mpango wa Utekelezaji Ulioelekezwa utabainisha hatua ambazo lazima zikamilishwe ili kuzingatia sheria hii, pamoja na ratiba ya kila hatua.
  2. Kukosa kukamilisha au kutii Mpango wa Utekelezaji Ulioelekezwa kunaweza kusababisha hatua zaidi kuchukuliwa, hadi, na kujumuisha kughairiwa kwa Leseni.
- C. Vikwazo.** Idara inaweza kuhitaji yafuatayo:
1. Kusimamisha usajili mpya hadi Idara iamue kuwa Mto Huduma amerekebisha ukiukaji wote.
  2. Kupunguza uwezo wa Mto Huduma hadi Idara itakapoamua kuwa Mto Huduma amerekebisha ukiukwaji wote.
- D. Leseni yenye masharti.** Idara inaweza kutoa Leseni ya masharti, kwa mujibu wa 22 MRS §7802(1)(C). Notisi ya Leseni ya masharti itajumuisha Mpango wa Utendaji Ulioelekezwa.
- E. Kusitishwa kwa leseni.** Idara inaweza kusimamisha au kutafuta kusimamisha Leseni kama ifuatavyo:
1. Kamishna wa Idara anaweza kusimamisha Leseni kwa misingi ya kiutawala kwa kutoa amri ya kufungwa kwa huduma wakati masharti yanapopatikana ambayo, kwa maoni ya Idara, zinahatarisha mara moja afya na usalama wa Watoto.
  2. Agizo la kufungwa kwa huduma linaweza kudumu hadi Siku kumi kwa mujibu wa 22 M.R.S. §8301-A (5), ikisubiri Uchunguzi zaidi au kabla ya kupata amri ya kusimamishwa kwa dharura kutoka kwa mahakama.
  3. Idara inaweza kutekeleza kusimamishwa kwa dharura kwa mujibu wa 4 M.R.S. §184 ikiwa hali zinapatikana ambazo, kwa maoni ya Idara, zinahatarisha mara moja afya au usalama wa Watoto.

- F. Rufaa kwa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.** Mto huduma aliye kuka sheria anaweza kutumwa kwa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa hatua zinazofaa za mada.
1. Idara inaweza kutoza faini za kisheria kwa mujibu wa 22 M.R.S. §§ 7702-A na 7702-B, au sehemu nyingine yoyote husika ya Sheria Zilizorekebishwa za Maine.
  2. Idara inaweza kuomba utekelezaji wa sheria ya kuzuia ili kuhitaji sheria itekelezwe, kwa mujibu wa 22 M.R.S. §8301-A (7).
- G. Kukataa kutoa au kusasisha Leseni.** Idara inaweza kukataa kutoa au kusasisha Leseni wakati Mto Huduma atashindwa kutii sheria na kanuni zinazotumika.
- H. Kubatilishwa.** Idara inaweza kubatilisha Leseni kamili au ya muda kwa kukiuka sheria na kanuni zinazotumika za kufanya, kuruhusu, kusaidia au kuunga mkono vitendo vyovyote haramu katika uendeshaji wa Familia Mto Huduma za Utunzaji wa Watoto au kwa kufanya vitendo au mwenendo unaoathiri ustawi wa Watoto wanaopokea huduma za utunzaji kutoka kwa Mto Huduma kwa mujibu wa sheria ya 22 M.R.S. §7802(3)(D).
- I. Batili.** Idara inaweza kughairi Leseni yenyenye masharti Mto Huduma anaposhindwa kutii masharti ya Leseni.
- J. Haki ya kupata taarifa kuhusu mapungufu ya Mto huduma.** Mzazi wa Mtoto au Mlezi wa Kisheria ana haki ya kufahamishwa kikamilifu kuhusu historia ya leseni ya mpango. Wazazi na Walezi wa Kisheria lazima wajulishwe kwa wakati ufaao, na Mto Huduma, kuhusu hatua zozote zinazochukuliwa dhidi ya Mto Huduma na Idara, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, utoaji wa Mpango wa Utekelezaji Ulioelekezwa, utoaji wa Leseni yenyenye masharti, kukataa kupewa Leseni upya, kutozwa faini, au vikwazo vingine.
- K. Makubaliano ya Idhini.** Idara inaweza kutoa Makubaliano ya Idhini badala ya vikwazo vingine rasmi. Ikiwa Makubaliano ya Idhini hayatafuatwa, Idara inaweza kuchukua hatua zaidi ya leseni.
- L. Kizuizi cha utumaji maombi tena baada ya kunyimwa au kughairiwa kwa leseni.** Vikomo cha muda vifuatavyo vinatumika kwa ombi jipya baada ya kunyimwa au kughairiwa kwa Leseni.
1. Wakati kituo kimenyimwa Leseni au imeghairiwa wakati mmoja, Mwombaji au Mto Huduma hakiwezi kutuma tena ombi la Leseni kwa muda wa mwaka mmoja kuanzia tarehe ya kutekelezwa kwa uamuza wa kunyimwa au kughairiwa kwa leseni ikiwa rufaa haijakatwa; au ikiwa rufaa imekatwa, kutoka tarehe ya kutekelezwa kwa uamuza wa mwisho wa kamishna au amri ya mahakama ya ukaguzi, lolote litakalotokea baadaye.
  2. Ikiwa kituo kimenyimwa leseni au imeghairiwa mara mbili, Mwombaji au mto huduma hawezikutuma tena ombi la Leseni kwa muda wa miaka miwili kuanzia tarehe ya kutekelezwa kwa uamuza wa pili wa kunyimwa au kughairiwa kwa leseni ikiwa rufaa haijakatwa kuhusiana na uamuza huu; au ikiwa rufaa imekatwa, kutoka tarehe ya kutekelezwa kwa uamuza wa mwisho wa kamishna au amri ya mahakama ya ukaguzi, lolote litakalotokea baadaye.
  3. Ikiwa kituo kimenyimwa leseni au imeghairiwa mara tatu, mto huduma hawezikupokea Leseni nyingine ya utunzaji wa Watoto.
- M. Ombi la baadaye la leseni kamili.** Ombi la baadaye la Leseni kamili linaweza kuzingatiwa na Idara baada ya mojawapo ya hatua zifuatazo, baada ya mapungufu yaliyoainishwa na Idara wakati hatua hiyo ilichukuliwa yatatuliwa:
1. Utoaji au ubatilishaji wa Leseni yenyenye masharti;

2. Marekebisho au maboresho ya Leseni;
  3. Kukataa kutoa au kusasisha Leseni kamili.
  4. Kughairiwa au kusimamishwa kwa Leseni kamili; au
  5. Kukataa kutoa Leseni ya muda.
- N. **Kutolewa kwa leseni kamili baada ya mapungufu kusahihishwa.** Ombi la Leseni kamili linaweza kuzingatiwa na Idara tu wakati mapungufu yaliyotambuliwa na Idara yametatuliwa.
- O. **Haki ya kukata rufaa.** Rufaa za Mtoa Huduma zinaruhusiwa tu zikidai kuwa uamuzi wa Idara unatumia vibaya sheria, taratibu au kanuni zinazotumika.
1. Mtoa huduma lazima aombe kusikilizwa kwa kiutawala kwa mujibu wa maagizo yaliyotolewa katika hatua yoyote iliyochukuliwa na Idara ambayo iko chini ya haki ya kukata rufaa.
    - a. Ombi lazima lieleze suala/masuala mahususi yanayokatiwa rufaa.
    - b. Ombi lazima lifanywe ndani ya Siku 30 baada ya kupokea notisi ya hatua kulingana na haki ya kukata rufaa.
    - c. Hatua zifuatazo ziko chini ya haki ya kukata rufaa:
      - i. Kutolewa kwa Leseni yenyé masharti;
      - ii. Marekebisho au maboresho ya Leseni, ikijumuisha kupunguzwa kwa uwezo wa Leseni au kusitishwa kwa usajili mpya, kunapohitajika na Idara;
      - iii. Kubatilishwa kwa Leseni yenyé masharti;
      - iv. Kukataa kutoa au kusasisha Leseni kamili; au
      - v. Kukataliwa kwa ombi la ondoleo.
    - d. Vitendo vilivyo chini ya haki ya kukata rufaa vitasimamishwa hadi Idara ifanye uamuzi wa mwisho wa wakala, isipokuwa ikiwa Leseni imesimamishwa chini ya Kifungu cha 20(F)(1) au (2).
  2. Kesi hiyo itaendeshwa kwa mujibu wa Kanuni za Usikilizaji wa Utawala wa Idara katika 10-144 C.M.R. Sura ya 1.
  3. Mhusika anayewasilisha malalamiko anaweza kukata rufaa kwa hatua ya mwisho ya wakala wa Idara kwenye Mahakama ya Juu.

HISTORIA YA UDHIBITI

TAREHE YA KUTUMIKA:

1 Julai, 1998 – kama “Sheria za Watoa Huduma ya Mchana Nyumbani”

ILIREKEBISHWA:

- 1 Agosti 2006 – kesi ya 2006-228 kama "Sheria kwa Familia Watoa Huduma ya Utunzaji wa Watoto"
- 1 Juni 2007 – kesi ya 2007-191 (DHARURA kuu muhimu)
- 14 Agosti, 2007 - faili ya 2007-331 (DHARURA kuu muhimu)
- 1 Juni 2008 - kesi ya 2008-235 (DHARURA ya kawaida ya kiufundi kufuatia Uamuzi wa 2007 sura ya 199)
- 27 Agosti, 2008 - kesi ya 2008-383 (uamuzi wa kiufundi wa kawaida kufuata Uamuzi wa 2007 sura ya 199)
- 1 Julai, 2009 - kesi ya 2009-207 (kupitishwa kwa mwisho, kuu muhimu)

ILIGHAIRIWA NA KUBADILISHWA:

20 Septemba, 2017 – kesi ya 2017-148 kama 10-144 CMR Sura ya 33, Kanuni ya Utoaji Leseni ya Familia Mtoa Huduma ya Utunzaji wa Watoto, ilichukua nafasi ya 10-148 CMR Sura ya 33, Kanuni inayohusiana na Uidhinishaji wa Familia Mtoa Huduma ya Utunzaji wa Watoto (DHARURA kuu na kiufundi ya kawaida)

ILIREKEBISHWA:

5 Julai, 2018 - kesi ya 2018-105 (Kupitishwa kwa mwisho, kuu muhimu)

ILIGHAIRIWA NA KUBADILISHWA:

27 Mei, 2021 – kesi ya 2021-112 kama 10-148 CMR Sura ya 33, Kanuni ya Utoaji Leseni ya Familia Mtoa Huduma ya Utunzaji wa Watoto (DHARURA kuu muhimu)

ILIREKEBISHWA:

Tarehe 27 Mei, 2022 - kuwasilisha kipengee cha 2022-069

TAARIFA YA SEHEMU KUU MUHIMU ZA SHERIA HII

Bunge la Maine limeteua sehemu za sheria hii kama msingi muhimu, kwa mujibu wa 22 M.R.S. §§ 8302-A(2)(G) -(J) na 8303-A (1). Sehemu zingine zimeteuliwa kuwa za kiufundi za kawaida, kwa mujibu wa 22 M.R.S. §§ 7702-B, 7703, 7802, 8301-A na 8302-A (2) (A)-(F).